

Onze Vogels

55e jaargang no.3, maart 1994

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

osel

De

Geboortenregeling.

Het voorjaar is de tijd van ontluikend leven. Allerwegen worden bloemen gezien, bonte vlinders bezoeken de tuin en ook de vogels blijken niet te hebben stilgezeten.

Nesten worden gebouwd, eieren gelegd en voordat je het goed en wel weet, zijn de jongen al uitgevlogen. Het komt herhaaldelijk voor dat de jongen uit het nest vallen. Die liggen dan op de straat of het bospad, soms al met wat veren en soms nog helemaal kaal. Soms staan kinderen huilend bij zo'n vogeltijkje en ik heb wel mensen gekend, die juist daardoor het voorjaar haatten. Toch blijkt ook hieruit de grote wijsheid van moeder natuur. Neem bijvoorbeeld de mezen (Paridae). Wij zien hen maar al te graag in de tuin, voedsel zoekend in de twijgen, waarbij soms grappige capriolen worden gemaakt. Bouwen ze een nest in de omgeving van ons huis, dan zijn we helemaal gelukkig, werkelijk de koning te rijk. Wij hebben hier met bijzonder vruchtbare vogels te doen, die per broedseizoen zes tot wel tien of twaalf eieren kunnen leggen.

Bovendien produceren ze soms twee broedsels per jaar. Zo'n twintig jongen per jaar blijkt dus zeker niet tot de onmogelijkheden te behoren. Stelt u zich nu eens voor, dat dit hele nageslacht volkomen intact bleef. Daar zouden die twintig jongen als ze zelf na verloop van tijd, tot voortplanting kwamen, een reusachtige geboortepiek laten zien. Theoretisch zouden er ongeveer vierhonderd jongen en het jaar daarop achtduizend kunnen zijn. Het resultaat was dan een complete mezenplaag. Dan kwamen ze al spoedig voedsel en ruimte te kort en zouden er besmettelijke ziekten onder de mezen kunnen uitbreken. Moeder natuur blijkt dit allemaal te voorkomen door af en toe jongen uit het nest te laten vallen. Dat lijkt vreselijk hard, maar het gaat daarbij zo goed als altijd om de zwakste en de achterblijvers, die anders toch geen enkele kans op leven zouden hebben.

A G A P O R

A Dat de Agapornis taranta in twee rassen voorkomt, met name A.taranta taranta en A.taranta nana, welke laatste alleen maar een fractie kleiner zou zijn met wat kortere vleugels en een wat kleinere snavel, doet voor ons nauwelijks terzake. De verschillen tussen beide rassen zijn zo gering dat bij een eventuele vermenging van beiden, dit in het nageslacht niet eens zichtbaar zou zijn.

Het zal ook om die reden zijn dat in diverse checklisten er slechts van één ras wordt uitgegaan. Een belangrijk voordeel voor ons is dat bij deze agapornidesoort heel duidelijk sprake is van een seksueel dimorfisme, een uiterlijk verschil tussen man en pop. Dit is ook het geval met de Agapornis cana en de Agapornis pullaria. Bij alle overige agaporniden, en dat zijn nog zes soorten, is dat niet het geval. Het samenstellen van een koppeltje taranta's is dus, door het rode voorhoofd van de man, heel gemakkelijk, alhoewel dat nog geen garantie is voor een probleemloze kweek. De vogels moeten ook ontvankelijk jegens elkaar zijn. Het zou best wel eens **niet** kunnen klikken tussen die twee en dan zal er weinig anders opzitten dan voor de ene of voor de andere een nieuwe partner te zoeken. De taranta is een overwegend groene vogel, in heel mooie tinten vind ik zelf, en de blauwzwarte vleugelranden en de zwarte slagpennen geven de gehele verschijning een fraai accent. Het is een bewoner van open bossen in de Ethiopische hooglanden, op 1300 tot 3200 meter hoogte, waar een gemiddeld klimaat heerst van 16-17°C. De temperatuurverschillen tussen dag en nacht zijn daar groot, 's nachts zijn vriestemperaturen normaal. Hun voedsel bestaat uit zaden, bessen en vruchten. Buiten de broedtijd leven ze in kleine groepjes. De nachten brengen ze met elkaar door in boomhol-

tes. Zodra de broedtijd zich aankondigt, zonderen de paartjes zich af. Ze nestelen in boomholten waarop een onderlaag van twijgjes en takjes, grasshalmen en bladstroomkjes, de 3-5 witte eieren worden gelegd. Het nestmateriaal wordt door de pop tussen de lichaamsbevedering gestoken en naar de broedholte getransporteerd. Bovendien stoffeert ze het nest met veertjes die ze van borst en buik verliest, een voor agaporniden uniek verschijnsel, alleen bij de taranta's is dat het geval. Overigens is het tussen de bevedering steken van nestmateriaal en het op die wijze transporteren ook uniek, met dien verstande dat de twee eerdergenoemde soorten waarbij sprake is van geslachtsdimorfisme, de cana en pullaria, dat ook doen. Alleen de pop broedt en de broedduur bedraagt ongeveer 24-26 dagen. Na ongeveer 40 dagen vliegen de jongen uit. Ze gelijken dan sterk op volwassen popjes, maar bij de jonge mannetjes zijn de ondervleugeldekkveren zwart en bij de popjes zijn die groen. Het kan ook zijn dat bij sommige jonge mannetjes al enkele rode veertjes op het voorhoofd zichtbaar zijn. Nog voor dat de jongen een jaar oud zijn, zijn ze volledig op kleur en dus volwassen.

In de volière kunnen we buiten de broedtijd de soortgenoten met meerdere paren samenhouden, maar niet met andere agapornidesoorten. Tijdens de broedperiode is het noodzakelijk om ze paarsgewijs te houden, hetzij in een apart vluchtje, hetzij in een broedkooi van zo'n 80x45x45 cm groot bijvoorbeeld. De nestkasten moeten niet al te groot zijn, 25 cm hoog en een bodemoppervlak van ongeveer 17x17 cm is voldoende. Het invliegkat moet een middellijn hebben van ongeveer 4,5 - 5 cm. Op de bodem brengen we een laagje vermolmd hout aan of wat vochtige turf. De pop zelf zorgt voor de stoffering met haar eigen veertjes. Het zijn geen nestbouwers, dus meer is er niet van ze te verwachten. De eieren legt ze om de andere dag. Na het derde ei kan het wel eens iets langer duren eer er een vierde of soms nog wel een vijfde ei wordt gelegd. De jongen worden naakt of slechts met een schaars

I S T A R A N T A

donsveertje op het lichaam geboren. Ze kunnen geringd worden als ze 8-10 dagen oud zijn. Dit moet men zelf bepalen en is afhankelijk van de groeisnelheid, ringmaat 4.5mm. Ze ontwikkelen zich wat langzamer dan bijvoorbeeld roseicollis. Ongeveer 40 dagen na het uitkomen vliegen de jongen uit. Als voedsel verstrekken we een goed mengsel zaden voor grote parkieten aangevuld met wat extra zonnepitten. Stukjes appel, wortel, rozebottels, lijsterbessen, vijgen, groenvoer enzovoorts, maken het menu compleet. In de opfokperiode is een aanvulling met in melk geweekt brood en eivoer zeer wel gewenst. Met betrekking tot het voedsel hangt het allemaal af van de vogel zelf wat we ze geven. De ene heeft een voorkeur voor het ene en de andere misschien wel voor het andere. Het is goed om dat allemaal uit te proberen. Vanzelfsprekend geven we ze dagelijks ook vers bad-en drinkwater. Baden doen ze graag. Verse wilgentak

ken voor het knaagwerk zijn eveneens gewenst. De Agapornis taranta, een bijzonder mooie en vooral ook rustige vogel. Sterk ook en zeer goed in ons klimaat te houden. De volière dient wel van een tochtvrij nachthok te zijn voorzien. Ze kunnen van nature best wel enkele graden vorst verdragen, maar bij extreme en langdurige koude is het verstandig om ze in elk geval de mogelijkheid te bieden om zelf een meer beschut plekje in te nemen.

Agapornis taranta

KWEKEN MET DE GOUDVINK

Tekst: Wiel Höppener.
Foto's: C.Scholtz, H.Muller en auteur.

Ik denk niet dat het nodig is om deze parel onder de wildzangvogels aan u voor te stellen. Vrijwel iedere vogelliefhebber heeft deze fraai gekleurde vogels wel eens van nabij gezien. Toch zal ik volledigheidshalve deze veel begeerde volièrebewoner die wij een bijzondere genegenheid toedragen beschrijven. Voor de goede orde, ik wil me niet als een goudvinken-deskundige aan u opdringen maar aangezien ik jarenlang kweekervaringen met deze vogels heb, ik was zelf in het bezit van drie generaties **eigenkweek** goudvinken, meen ik toch het een en ander over deze fraaie vogels te kunnen vertellen.

Uiterlijk.

De goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*) behoort tot de orde der Passeriformes (zangvogels) en tot de familie Fringillidae (vinkachtigen). De lengte is ongeveer 14 cm, in grootte te vergelijken met bijvoorbeeld de groenling en de vink. De man heeft een helderrode borst en een lichtblauwgrijze rug. De schedel en de kin zijn zwart evenals de zware kegelvormige snavel. De vleugels zijn zwart met een blauwe glans en een licht grijze band. De staart is zwart eveneens met een blauwe glans, de stuit en de onderbuik zijn wit. De pootjes zijn donker en de ogen zijn zwart. Bij een juiste voeding zal de kleur, de rode borst van de man, niet verbleken. Ik denk hier vooral aan het voeren van onkruidza-

den. De pop heeft dezelfde tekening als de man, alleen met dit verschil, dat haar borst grijsbruin is, in afwijking van de rode borst van de man. Hierdoor zijn de beide geslachten gemakkelijk van elkaar te onderscheiden. Jonge goudvinken zijn in hun jeugdkleed overwegend grijs. Pas na de jeugd krijgen ze die mooie zwarte kop en de mannen die fraaie rode borst. Kwekers met enige ervaring, kunnen zelfs al bij goudvinken in hun jeugdkleed zien wat mannen en poppen zijn. De grijze borstkleur is bij de een donkerder als bij de ander. De zang van de goudvink stelt niets voor en spreekt ons mensen niet aan. Wel is het mogelijk om jonge vogels, die met de hand worden grootgebracht, reeds vanaf het nest een deuntje aan te leren (voor te fluiten). Ze mogen dan géén andere vogel of muziek horen. Een heel karwei en voor mij hoeft dat allemaal niet.

Voorkomen.

De goudvink is een vrij algemeen voorkomende vogel in Europa. Ook in ons land wordt hij waargenomen als broedvogel en in het algemeen beschouwd men hem hier als standvogel. Meer zuidelijker en ik denk in de richting van Portugal, zijn de goudvinken wat kleiner en ook donkerder van kleur. In Noord-Europa leeft de grote of Noorse goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*) bij de vogelliefhebbers ook wel bekend als de dubbele goudvink. Deze vogels zijn bleker van kleur en ze zijn 17 tot 18 cm groot. De ondervinding van vele kwekers is, dat deze soort in de volière minder makkelijk tot voortplanting overgaat. Het gewicht van de bij ons voorkomende goudvink, de middelmaat zullen we maar zeggen, is ± 35 gram. De voedselopname (granen en zaden) per dag bedraagt zowat 5 gram. De broedtijd is in de maanden mei-juni-

juli en voor diegenen die alles willen weten zij nog vermeld dat de vliegsnelheid 55 km per uur bedraagt.

Biotoop.

De goudvink heeft een voorkeur voor naaldbossen met veel ondergroei van kreupelhout, kleine dennen en hoog loofhout. Helaas is dit leefgebied in ons land maar mondjesmaat voorhanden. De enige omgeving waar deze vogelsoort nog enigszins aan zijn trekken komt, zijn de Belgische Ardennen en daar zijn er dan ook nog in een redelijk aantal aanwezig.

Voeding.

Buiten het broedseizoen gebruikt de goudvink praktisch alleen plantaardig voedsel, dat hoofdzakelijk bestaat uit, onkruiden, bessen, bladknoppen van berk, wilg en alle vruchtbomen (waardoor hij geen welkome gast is in fruitboomgaarden) alsmede ook de knoppen van dennen en sparren. Verder de zaden van diverse onkruiden, waarvan die van de paardebloem bovenaan het verlanglijstje staan. In het broedseizoen is er behoefte aan allerlei dierlijk voedsel, waarbij vooral spinnen en slakjes erg graag gewild zijn. In de vrije natuur komt de goudvink zelden op de grond. Hij eet de zaden meestal rechtstreeks van de bomen en struiken.

De goudvink in de volière.

Waarom deze vogel ook in de volière? Wel, omdat het houden en kweken van goudvinken een vrijetijdsbesteding is die veel genoegen verschaft. Goudvinken houden en kweken is beslist niet nadelig uit oogpunt van milieubehoud of dat deze hobby veel offers zou vragen van goudvinken uit de vrije natuur. Integendeel, ik zie er zelfs voordeel in dat er mensen zijn die zich aangetrokken voelen tot deze fraaie vogel, dat ze hiermee

ysel

De

gaan kweken en zodoende bijdragen tot instandhouding van de soort. Dit kan alleen maar de populatie in de natuur ten goede komen. Niet vangen maar zelf kweken, dat is ons parool.

Huisvesting.

Er zijn verschillende manieren om goudvinken goed te huisvesten met als mogelijk gevolg dat de vogels tot voortplanting overgaan. Zelf heb ik ervaring opgedaan met de kweek in de voliëre, in kweekvluchtjes en in kweekkooien. Niet iedereen heeft voldoende ruimte ter beschikking, om naar eigen idee voliëres te bouwen. Toch kan men met een beetje passen

en meten en uiteraard ook met kennis van de behoeften van de vogels, zijn goudvinken een goede huisvesting bieden. Voor beginners volgen hier enkele nuttige wenken:

1. Zorg indien het mogelijk is dat uw vogels kunnen genieten van de ochtendzon.
2. Maak één wand, liefst de rugzijde, dicht met hout, steen of rietmatten, zodat de vogels niet in de tocht zitten.
3. Het vogelverblijf dient langwerpig te zijn, omdat de vogels altijd horizontaal vliegen.
4. Maak een gedeelte van de bovenkant van de voliëre dicht met bijvoorbeeld golfplaat, zodat de vo-

gels kunnen schuilen bij langdurige regen of al te felle zon.

5. Een gedeelte van de bovenkant van de voliëre behoort van gaas te zijn, want de vogels alsook de begroeiing hebben zon en regen nodig.
6. Zorg voor voldoende nestgelegenheid.
7. Let op overbevolking. (onrust, elkaars nest verstoren).

Kweekvoliëre.

Eén ding moet de vogelliefhebber duidelijk zijn: "Een gezelschapsvoliëre is niet geschikt als kweekvoliëre." Op de eerste plaats omdat de oudervogels meestal niet voldoende van het voor hun bestemde voedsel kunnen bemachtigen omdat de andere bewoners de beste hapjes van de voertafel wegpikken en ten tweede dat het nest beschadigd kan worden door medebewoners. Over de grootte van een kweekvoliëre voor één koppel vogels, lopen de meningen nogal uiteen, er is géén vaste vorm. Zelf ben ik van mening dat een voliëre van 2 meter hoog, 2 meter breed en 1 1/2 meter diep, voor de goudvinken aan te bevelen is.

Beplanting.

Wil men de vogels het verblijf in de voliëre zo aangenaam mogelijk

maken met het doel **dat de vogels zich daarin thuisvoelen**, dan moet de beplanting aangepast worden **aan de behoeften van de vogels**. Het is dus aan te bevelen, die planten en struiken in de voliëre te plaatsen, waarin de vogels in de vrije natuur het liefst verblijven. Ik noem met name: dennen, sparren, vlier, klimop, brem, heide, bruidssluier, hulst, gras en brandnetel. Er is keuze te over. Als u niet te diep in uw beurs wil tasten, kunt u vaak in een tuincentrum tweedekleur dennen, sparretjes etc. welke dus niet zo fraai van vorm zijn, maar desondanks toch geschikt zijn als voliërebeplanting, voor een zacht prijsje kopen.

Kweekvluchtje.

Indien men niet over ruimte beschikt om een buitenvoliëre te kunnen bouwen, ik denk hier bijvoorbeeld aan vogelliefhebbers die in een flat wonen, is een binnenkweekvluchtje een goed alternatief. Ik zelf kweek al jaren niet alleen in de buitenvoliëre maar ook in binnenkweekvluchtjes. De afmetingen zijn 1.20 meter breed, 1 meter hoog en 0.80 meter diep. Elk bestemd voor één koppel vogels. De binnenwanden zijn groen gelatexed, deze kleur werkt rustgevend op de vogels. In elk vluchtje zijn twee traliënkastjes opgehangen, afgeschermd met enkele conifeertakjes. De normaal in de handel te koop zijnde traliënkastjes zijn 10 x 10 cm van oppervlak. Deze zijn naar mijn mening te klein voor de goudvinken en daarom heb ik zelf grotere traliënkastjes gemaakt die 14 x 14 cm zijn en deze voldoen uitstekend. Bent u geen knutselaar, dan kunt u ook oude merelnesten in het vogelverblijf plaatsen. Door in elk kweekvluchtje maar één koppel vogels te huisvesten is de kans groter dat deze tot voortplanting overgaan. Temeer daar ze dan ook niet door andere vogels gestoord worden. Voor ons kwekers heeft deze methode ook nog het voordeel, dat wij de vogels beter kunnen observeren.

Kweekkooi.

Is men erg klein behuisd, dan bestaat de mogelijkheid nog om de vogels te huisvesten in een kweekkooi. Ook hierin zijn broedresultaten te behalen. De afmetingen van mijn kweekkooien zijn 1 meter breed, 1/2 meter hoog en 1/2 meter diep. Voor de rest zijn de groene kleur alsmede de nestkastjes hetzelfde als in de kweekvluchtjes. Het is ook mogelijk om een bijeengebonden bos heide met daarin een nestje in een hoek van de kweekkooi op te hangen, ook dit kan tot het beoogde doel leiden.

Samengevat is de conclusie dat het meest ideaal is om een koppel goudvinken een apart verblijf te geven, waar ze ongestoord kunnen leven en zich voortplanten.

Gedrag.

Ondanks het robuuste postuur is de goudvink over het algemeen een verdraagzame, zachtaardige vogel. Bij een rustige benadering en verzorging, waarbij de verzorger/liefhebber rustig tegen zijn vogels spreekt, zullen deze vrij snel hun baasje herkennen. Het is zelfs mogelijk dat de vogels na verloop van tijd de zonnepitten of meelwormen uit de hand van hun verzor-

ysel

De

ger oppikken. Dat dit een prettige ervaring is voor de vogelliefhebber, zal iedereen met mij eens zijn.

De Voeding.

Voor het in goede conditie houden van de goudvinken, dit telt trouwens voor alle vogels, is een goede, verantwoorde voeding een allereerste vereiste. Enkele uitzonderingen buiten beschouwing gelaten, kopen de vogelliefhebbers het in de handel zijnde zaadmengsel. Wat de exakte samenstelling hiervan is, weet de doorsnee kweker niet en daar denkt hij ook verder niet zo over na. Wat de vogelliefhebber **wel** moet weten is, dat voor vogels die ondergebracht zijn in een buitenvolière, die over het algemeen groter van afmetingen is en waarin de vogels aan kou, regen, felle zon, kortom aan grote temperatuurswisselingen blootgesteld zijn, grotere eisen aan het voedselpakket moeten worden gesteld dan voor de vogels die in een binnenverblijf zijn gehuisvest.

Er worden nogal wat fouten gemaakt bij de voeding dat kan ik u verzekeren. De meesten zijn bang dat de vogels te kort komen en geven dientengevolge **te veel** voedsel, **te veel** van het goede. **Te veel** kiemzaad, zonnebloempitten, levend voer, hennep, bessen, groenvoer en ga zo maar door. De vogels worden te vet en er ontstaan darmstoornissen. Onrijpe onkruiden, groenvoer en bessen bevatten veel water. Mijn vogels zijn ziek zegt de liefhebber als hij ze stil ineengedoken op de zitstok ziet zitten en de waterige ontlasting op de bodem bekijkt. Ik verzorg ze toch zo goed, ze komen niets te kort. Inderdaad, ze komen niets te kort, integendeel. En voor de zoveelste keer wil ik het weer eens herhalen: Maak van uw vogels geen snoepers, voer ze met

mate en leer ze alles eten. Zorg dat de volgende morgen de voerbak zo goed als leeg is en dat ze de zaden die ze niet zo graag lusten ook opeten.

Hoofdvoedsel.

Als hoofdvoedsel wordt aan de goudvinken verstrekt, voliërezaad oftewel wildzangzaad. Bent u van mening dat de door u gekochte zaadmengeling goed is, dan houdt u zich daaraan. Betaal liever iets meer als u ervan overtuigd bent dat de kwaliteit goed is. U wilt toch immers het beste voor uw vogels. Vele mengen door de in de handel zijnde zaadmengeling naar eigen inzicht nog enkele andere ingrediënten zoals raapzaad, negerzaad, slazaad, maanzaad, hennep, zonnebloempitten, lijnzaad en ook distelzaad. Ze beschouwen dit als hun kweekgeheim en zolang als dat de vogels geen schade doet, heb ik daar geen moeite mee. Persoonlijk ben ik echter geen voorstander van deze kunstgrepen.

Onkruidzaden.

In de hoop dat u de meeste onkruidzaden wel zult kennen, geef ik u hier een opsomming van de meest door de goudvinken gegeten onkruidzaden. Deze zaden zijn rijk aan minerale zouten, vitaminen en caroteen en deze zijn **onontbeerlijk** voor het grootbrengen van de jonge goudvinken. Omstreeks maart is er als eerste het klein hoefblad en dan vervolgens kruiskruid, paardebloem, herderstasje, melkdistel, veldzuring, biggekruid, varkensgras, perzikkruid, vogelmuur, korenbloem, boerenwormkruid, kale jonker, herik, raket, weegbree, knooppkruid, lijsterbes, vuurdoorn, braambes, teunisbloem, kleine klis en wilgenroosje. Dit zijn de voornaamste

soorten onkruidzaden, die in halfrijpe toestand aan de goudvinken verstrekt kunnen worden. Misschien ten overvloede kan ik u nog vertellen dat goudvinken op bepaalde onkruidzaden verzet zijn, terwijl ze andere soorten minder graag opnemen. Maar daar moet u zich maar niet al te veel van aantrekken.

Als groenvoer wordt vaak vogelmuur verstrekt (prima), alsmede ook **met mate**: spinazie, andijvie, peterselie, wortel, witlof, boerenkool en fruit zoals sinaasappel, appel, peer, aardbei en banaan.

Bijvoeder.

Daaronder verstaan we een zachtvoer dat voor de vogels nuttige stoffen moet bevatten. Hiermee wordt bedoeld, eivoer, kracht- of opfokvoer. De meeste kopen het kant en klare voeder van diverse merken, hetgeen naar eigen inzicht wel eens wordt aangevuld met o.a. hardgekookt ei, gekiemde zaden, universeelvoer en gekookte vis. Ik maak al ruim 13 jaar het eivoer zelf aan en daar ik hierover meer als tevreden ben, volgt hier voor diegenen die daar belangstelling voor hebben, de samenstelling.

Een hardgekookt ei (kookduur 8 tot 10 minuten) fijnmalen en vervolgens hieraan toevoegen: 1 eetlepel conditievoer, 1/2 eetlepel druivensuiker, 1 eetlepel kindermee, 1 eetlepel brinta, 1 eetlepel snoepzaad, 4 eetlepels beschuitmeel, 1/4 eetlepel gemalen hennep, 1/4 eetlepel mineralen en een suikerlepeltje honing. Hieraan wordt in het broedselzoen toegevoegd een stukje fijngemaakte schelvis ter grootte van $\pm 3 \times 3 \times 3$ cm welke gekookt wordt of gestoomd (4 minuten) in een bodempje water. De huisvrouwen kennen deze uitdrukking wel. Deze vis is in diepvriespakjes in de handel verkrijgbaar. Dit alles goed door elkaar gemengd, levert een vrij droog eivoer op hetwelk ik in gelijke porties verdeel en in gesloten plastic doosjes in de koelkast bewaar. Bij gebruik meng ik daar zoveel goedgespoeld kiemzaad doorheen, totdat het geheel mooi rul, maar niet plakkerig is geworden. Zodoende heb ik steeds voor enkele dagen eivoer in voorraad. Dit eivoer verstrek ik aan al mijn soorten wildzangvogels en wordt door allen met graagte gegeten. Ik voer dit het gehele jaar door, met dien verstande dat ik het in de wintermaanden om de andere dag voer.

Speciale producten.

Tegenwoordig wordt de markt overspoeld met tal van preparaten voor de vogels zoals vitaminen, mineralen, ruihulp en kleurstoffen. Hier is het

ysel

De

voor ons vogelliefhebbers toch oppassen geblazen. We zien vaak door de vele bomen het bos niet meer en ik zou u willen aanraden de greep naar het flesje, tabletje of poedertje achterwege te laten. Meent u dat uw vogels iets te kort komen, raadpleeg dan liever eerst even een dierenarts, dat is nog altijd de veiligste weg. Kleurpreparaten om de mooie rode borstkleur van de goudvinkman te verkrijgen, wil ik u met klem ontraden. **Doe dat nooit.** Goudvinken breng je op kleur door het voeren van onkruidzaden tijdens de rui, bijvoorbeeld door raket (caroteenhoudend) in ruime mate aan uw vogels te geven. Raket werkt kleurbevorderend bij alle wildzangvogels met een roodfactor.

Levend voer.

Als levend voer (dierlijke eiwitten) geef ik de goudvinken meelwormen, mierenpoppen, slakjes, spinnen en alle soorten bladluizen.

Meelwormen.

Deze zijn altijd levend te koop. Dit brengt met zich mee dat deze na een tijdje veranderen in poppen en kevers; het natuurlijke voortplantingsproces. Om steeds verzekerd te zijn van bruikbare meelwormen, ook in een tijd van schaarste, ga ik als volgt te werk. Ik deponeer 1 kilogram meelwormen in een pan met kokend water. Voordat de meelwormen er in komen draai ik de gaskraan dicht. Na 1 tot 2 minuten giet ik het water af en laat de meelwormen uitlekken op een zeef van horregaaas. Vervolgens doe ik de afgekoelde meelwormen in een schone doek, bind deze goed dicht en laat de zaak even ronddraaien in de centrifuge waardoor al het water wordt weggeslingerd. De nu handdroge meelwormen verdeel ik in kleine

porties in diepvrieszakjes, voeg alle kleine zakjes in een grotere plasticzak samen en leg deze in de diepvries. Hierna kan ik naar behoefte steeds een klein zakje voor gebruik uit de diepvries halen. Door de meelwormen in heet water te leggen heb ik bereikt dat de schadelijke bestanddelen in de meelwormen tot een minimum zijn teruggebracht en ook dat de **harde chitinehuid** die voor de nestjongen onverteerbaar is, week en soepel is geworden. Probeer het maar.

Waarschuwing: Laat de meelwormen vooral niet te lang in het hete water, want dan lopen ze leeg en zijn dan helemaal plat.

Vleesmaden.

Met het geven van vleesmaden ben ik niet zo ingenomen. Deze kunnen op zeker moment zelfs giftig zijn voor de vogels. Wilt u ze toch voeren, doe ze dan eerst in een bakje met scherp zand eroverheen waardoor ze naar boven moeten kruipen, of beter nog, doe ze eerst even net als de meelwormen in heet water.

Pinky meelmaden.

Ook pinky's worden de laatste jaren meer en meer als levend voer aan de vogels verstrekt. Bij aankoop hiervan moet u echter goed opletten, want vaak worden vleesmaden als pinky's te koop aangeboden. Bij de pinky's is dezelfde behandeling van toepassing als bij de meelwormen.

Wanneer dierlijk voedsel.

Met de verstrekking van dierlijk voedsel begin ik al in de winter en wel 2 dagen per week. Eén dag wat meelwormen en één dag wat mierenpoppen onder het elvoer. Waarom al dierlijk voedsel in de wintermaanden, zult u zich afvragen. Op de eerste plaats komen de vogels hierdoor in een opti-

male conditie en op de tweede plaats zijn de vogels bij het begin van het broedseizoen gewend aan het opnemen van dierlijk voedsel.

Drinkwater.

Ja ook daar moet even aandacht aan besteed worden, willen we volledig zijn. Als drinkwater geven wij de goudvinken normaal leidingwater in een **dagelijks** vers schoongespoelde drinkfles of drinkballon. In de winter bij vriesweer is het aan te bevelen de drinkfles 's avonds reeds met vers schoon water te vullen. Dan heeft dit water de volgende morgen de temperatuur van het vogelverblijf aangenomen en is dan niet meer zo ijskoud als het water dat uit de leiding komt. Om te voorkomen dat bij lichte vorst het drinkwater in een buitenvolière bevroest, kan men daar wat suiker (bij voorkeur druivensuiker) aan toevoegen. Bij strengere vorst helpt ook dat niet meer.

De kweek.

Met de komst van de lente weet iedere vogelliefhebber dat het broedseizoen in aantocht is en dat de vogels paarfustig worden. Uit de mij ter be-

schikking staande gegevens blijkt dat de goudvinken in de natuur omstreeks mei tot nestbouw en eierleggen overgaan. Dit is afhankelijk van het weer, want bij gunstig weer kan het gebeuren dat zij reeds in de tweede helft van april beginnen. Het is belangrijk dat de vogelliefhebber weet dat de eigenkweek goudvinken, zowel in de kweekkooi als ook in de volière, vroeger in broedconditie zijn dan de vogels in de natuur. Dat is voor een niet onbelangrijk deel terug te voeren op de juiste voeding en de verzorging van de vogels door de liefhebber. Om de kans om tot broedresultaten te komen te vergroten, moet u er voor die tijd voor zorgen dat:

1. Het vogelverblijf in uitstekende staat verkeerd.
2. In het vogelverblijf voldoende nestgelegenheden zijn, waarbij het aan te bevelen is enkele grote tralienestkastjes langs de wand te bevestigen en ook als u er over beschikken kunt, een oud merel-nest.
3. Overtollige vogels verwijderd zijn, dus één kweekpaar per ruimte.
4. De vogels door bijvoeding van ei-voer, onrijpe onkruidzaden en levend voer (met mate) in broedconditie zijn gebracht.
5. Tijdig controleren of de kweekvogels gezond zijn. Even uitvangen, te lange nagels knippen en dan meteen ook even de veertjes rond de cloaca verwijderen.
6. Nooit tijdens het kweekseizoen de vogels verplaatsen.

Kweekparen.

Het mag als bekend verondersteld worden dat de kans om tot kweekresultaten te komen het grootste is als men eigenkweek vogels heeft. Het is aan te bevelen, de kweekparen het gehele jaar bij elkaar te houden, zeker als deze paren voor de nodige nakomelingen hebben gezorgd. Is dit niet het geval, dan liggen de zaken natuurlijk even anders. Goudvinken kweek gebeurt niet automatisch. Het is beslist niet voldoende een koppel van deze vogels in een volière of kweekkooi te stoppen en dan maar rustig af te wachten. Nee, zo is het gegarandeerd niet. Neemt u van mij maar aan dat iemand die goudvinken gekweekt heeft, daar zijn best voor heeft gedaan. Bent u in het bezit van één enkel koppel, dan heeft u geen keus.

Observatie.

Heeft u meerdere koppels ter beschikking dan is het eerste wat u te doen staat, de vogels observeren. Observatie van de kweekvogels is de

eerste aanzet voor een geslaagde kweek en die observatie moet al geruime tijd vóór het broedseizoen beginnen. De vogels willen immers graag zelf hun partner uitkiezen. Een eenvoudige methode is de volgende, plaats de vogels tijdens de wintermaanden in één vlucht bij elkaar, nadat u de vogels van een verschillend gekleurde knijpring aan een pootje hebt voorzien. Na enige tijd zult u de goudvinkmannen regelmatig bij eenzelfde pop waarnemen (let op de kleur van de knijpring) en als ze bovendien met elkaar zitten te bekken, dan mag u er op rekenen dat deze vogels als koppel bij elkaar passen. U moet er rekening mee houden dat de mogelijkheid bestaat dat het kweken met eerstejaars goudvinken niet altijd tot succes zal leiden. Oorzaken, slechte- of geen nestbouw, eieren op de grond of onbevuchte eieren. Doe deze vogels niet van de hand, maar geef ze het volgend jaar een nieuwe kans. Een ander voorbeeld, stel u heeft twee koppels goudvinken in aparte kweekvluchtjes (binnen gehoorafstand) zitten en de vogels verdragen elkaar niet. Dan kan door de mannen van kooi te verwisselen het probleem tot het verleden behoren. Een pop reageert op het lied van de man, in dit geval dus op het lied van de man die in die andere kooi zit.

De paarlust.

Hoe kunnen wij onze goudvinkmannen en de bij hun geplaatste poppen in blakende gezondheid brengen en de paarlust opwekken. Dit kunnen we onder andere bevorderen door de

zaadmengeling wat te wijzigen, met dien verstande dat we een wat ruimere hoeveelheid gepelde haver, hennep, neger- en blauwmaanzaad hieraan toevoegen. De dan aanwezige halfrijpe onkruidzaden, zoals paardsbloem, muur en herderstasje, zijn eveneens bevorderlijk voor de paarlust. Hetzelfde meen ik te mogen zeggen van tarwekiemolie in het drinkwater of onder het eivoer. Kwaad kan het in geen geval. Bij de mannen zullen we steeds het eerst de paarlust opmerken; de zang wordt heftiger en aanhoudend. Hij is steeds in de nabijheid van de pop en probeert haar aandacht te trekken met zijn breed opgezette borst en de staart schuin opzij. Met zijn bek probeert hij de bek van de pop aan te raken en als teken van verliefdheid heeft hij vaak wat nestmateriaal in zijn bek. Maar de dame geeft zich niet direct gewonnen en bijt zelf de haar het hof makende man af. Is ze na een tijdje overtuigd van zijn oprechte liefde, dan staat niets meer een huwelijk in de weg en zal zij haar genegenheid tot haar aanstaande echtgenoot laten blijken, door zich door hem te laten voeren of met hem te bekken.

Nestplaats.

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de distelvinken die graag op een hoge en lichte plaats hun nest bouwen, is het bij de goudvinken juist andersom. In de natuur bouwen ze meestal op 1/2 tot 1 1/2 meter boven de grond. In de kweekruimte moet u daar ook rekening mee houden. Tevens wil ik u adviseren om de nestgelegenheden wat

meer naar achter in de vlucht of de kooi, op een wat minder lichte plaats aan te brengen, met eventueel een denne- of een conifeertakje ervoor. De goudvinkpop zit graag een beetje beschermd en verborgen op haar nest.

Nestmaterialen.

Hoewel het van vogel tot vogel kan verschillen welke nestmaterialen hij gebruikt, het blijkt toch wel dat een aantal materialen de voorkeur heeft. Deze moeten dan ook in ruime mate in het vogelverblijf aanwezig zijn, daar ze de vogels tot nestbouw stimuleren. Goudvinken gebruiken voor de ruwbouw heidetakjes, kleine twijgjes, droge stengels van planten, plantenworteltjes, dor gras, uitgeplozen hennep-touw en mos. Voor de binnenafwerking dierenharen en dan bij voorbaat donker paardehaar, dons van bloeiende planten en pluïsjes van vooral de paardebloem.

Nestbouw.

De pop neemt de zorg en de bouw van het nest voor haar rekening. Zij is het die zorgt voor de veilige wieg voor

de eieren en de jongen. De man draagt af en toe ook wat materiaal aan, maar deze onhandige klungel, breekt meer af als dat hij opbouwt. Vaak vliegt hij met nestmateriaal in zijn bek rond het nest met de bedoeling zijn ega uit te nodigen tot een paring; die mannen toch. Voor de rest zit hij in de nabijheid van het nest te zingen, om eventuele concurrenten duidelijk te maken dat hij hier de baas is.

Eieren, legselgrootte, broedtijd.

Enkele dagen na de voltooiing van het nest, volgt meestal het leggen van de eieren. Deze zijn blauwgroen van kleur, met vlekjes en stipjes in rode- of paarsbruine kleuren aan de stompe kant. Vier of vijf eitjes vormen een normaal legsel, soms zijn het er zes en ik heb zelfs meegemaakt dat mijn oude kweekpop zeven eieren had gelegd waaruit ook zeven jongen werden geboren. Maar dit is een grote uitzondering. De eieren worden dag na dag gelegd en na het vierde ei gaat de pop broeden. Door de eieren te rapen tot het legsel compleet is (het laatste ei heeft een iets andere kleur) bereiken wij dat ze allemaal op de

zelfde dag uitkomen. De broedduur bedraagt 13 tot 14 dagen. Normaal brengt een goudvinkenpaar twee legfels jongen groot, maar in een gunstig broedseizoen kunnen dit ook wel eens drie nesten zijn. Het uitbroeden van de eieren is een taak van de pop. De man voert de pop wel op het nest en voor de rest van de dag zit hij vlak bij of naast het nest.

Als de jongen uit het ei zijn is het met de rust van de oudervogels gedaan. Man en pop worden beiden weer levendiger, ze vliegen af en aan om de jongen van de nodige snavelkost te voorzien. De pop moet bovendien de jonge vogels warm houden. Zijn deze eenmaal zo oud dat ze de warmte van de pop niet meer zo hard nodig hebben, dan voeren beide ouders evenveel en blijven soms al langer van het nest.

De jongen in het nest.

De eerste uitwerpselen van de jongen worden door de ouders opgegeten, maar na enkele dagen brengen ze die buiten het nest en worden deze op een zitstok of tegen het gaas gedeponeerd. De rode kleur van de binnenbek van de jongen is voor de oudervogels een stimulans om te voeren en voor ons kwekers een teken dat de jongen gezond zijn en de juiste voeding bekomen. Dit is echter geen waarborg dat nu niets meer fout kan gaan. Zolang echter als de jongen lui met hun kopjes op de rand van het nest liggen, hoeft u zich geen zorgen te maken.

De jonge goudvinken kunnen rond de vijfde/zesde dag geringd worden, ringmaat 2.9 mm. De ringen omhullen we met een stukje ventiëlslang, alvorens ze bij de jongen om een pootje te schuiven. Doen we dat niet, dan zullen de oudervogels dit vreemde voorwerp uit het nest verwijderen, ongeacht of daar een jonge vogel aan zit. Zenuwachtige en bibberige kwekers die zelfs nog geen vogeleitje in hun handen durven te nemen bang dat het stuk gaat, kunnen beter de jonge vogeltjes zelf niet ringen, dat lukt toch

osel

De

niet. Roep dan liever een bevriende kweker te hulp om dit karweitje voor u op te knappen.

Als de jongen het nest verlaten.

Na ongeveer 16 dagen verlaten de jongen het nest. Ze hebben dan al, soms op de nestrand zittend, enkele vlieg oefeningen achter de rug. Het is een goede of slechte gewoonte van ons vogelliefhebbers, om af en toe het nest te controleren of alles nog in orde is. Als de jongen een dag of 12 oud zijn moet u dat beslist **niet** meer doen. De angstige jongen springen dan in paniek uit het nest en dan is de ramp gebeurd. Hoe vaak u de jongen ook in het nest terugzet, ze springen er direkt weer uit. Beheers u dus en blijf er met uw vingers van af.

Na het uitvliegen worden de jongen hoofdzakelijk door de man gevoerd; hij vervult zijn vaderlijke taak uitstekend. Steeds is hij in de buurt van de jongen en stopt ze regelmatig voedsel toe. De eerste dagen na het uitvliegen zitten de jonge vogels stil en wat in elkaar gedoken op de zitstok, ze slapen als het ware met open ogen en reageren alleen als een van de ouders met voedsel in hun buurt komt. In deze periode is de pop meestal al weer bezig met de volgende nestbouw. Twee weken na de dag van het uitvliegen, zijn de jonge goudvinken zelfstandig. Zouden de oudervogels dan inmiddels aan een volgende broedronde bezig zijn, kun u beter de jongen apart zetten. Zijn de ouders niet meer aan een nieuwe broedronde begonnen, zo rond augustus, en de ruimte is groot genoeg, mag u ook de jongen bij de ouders laten zodat ze samen kunnen ruïen.

Bij volwassen vogels is de geslachts herkenning geen probleem. De mannen hebben een rode borst en de poppen een bruine. Ook bij jonge goudvinken is dit reeds te zien, als je maar weet waar je op moet letten. Alle jongen hebben een bruine borst, maar er zijn lichtbruine en donkerbruine. De lichtbruine zijn de mannen en de donkerbruine de poppen.

De rui.

In de maand augustus begint voor de goudvinken de rui. Deze duurt ongeveer zes weken. Voor de oude vogels verloopt deze over het algemeen zonder problemen. In deze tijd kan het evenwel gebeuren dat een goudvinkpop het loodje moet leggen. Een wetenschappelijke verklaring heb ik daar niet voor. Uit mijn oogpunt gezien zou het kunnen zijn, dat de pop teveel heeft geleden in het broedseizoen en nog late jongen heeft grootgebracht waarna ze direkt daarna in de rui viel

en dat was dan net te veel voor haar. Dit zou een **mogelijke** oorzaak **kunnen** zijn. Van een Belgische onderzoeker vernam ik dat er in de natuur meer goudvinkmannen als poppen zijn, zeker in de lente. We zouden ons dus twee dingen kunnen afvragen, ten eerste worden er meer mannen geboren als poppen of is de sterfte bij de poppen groter als bij de mannen. Wie het antwoord hierop weet mag het mij vertellen. De oude vogels wisselen (ruïen) al hun veren, de jonge vogels ruïen alleen de kleine veertjes en behouden de lange vleugel- en staartveren. De rui is voor de jonge vogels de meest kritieke fase in hun eerste levensjaar. En prent het volgende maar eens goed in uw geheugen: **Met wildzangzaad, eivoer en groenvoer, kweek je géén goudvinken.** Neem dat maar van mij aan. Levend voer, dierlijke eiwitten, zijn zeker de eerste levensweek onontbeerlijk. Jonge goudvinken die in het nest geen levend voer hebben gehad zullen géén jaar oud worden, de meesten sneuvelen in de rui. En zouden ze met geluk de rui overleven, dan zullen ze toch nooit de levenskracht en vitaliteit kunnen bereiken, die ze **hadden kunnen hebben** als ze de juiste voeding in het nest gekregen hadden. Al diegene die ooit goudvinken hebben gekweekt, zullen dit kunnen beaamen. De rui verloopt geleidelijk zodat de vogels steeds kunnen blijven vliegen. Na de rui hebben de vogels dan hun prachtig gekleurde verentool. De mooie zwarte kop, de rode of bruine borst en een blauwachtige glans op de lange vleugel- en staartveren. Wat een mooie vogels. Tijdens de rui zijn alle vogels erg gevoelig en daarom is het in deze periode, meer nog als normaal aandacht te besteden aan de hygiëne. Dagelijks schoon drinkwater, schoon badwater (na enkele uren wegnemen) schone zitstokken-, zandlade- en voerbakken. Onkruiden na een uur verwijderen, wat dan niet is opgegeten wordt toch

maar vertrapt en bevuild met uitwerpselen en dat is een grote bron van besmetting.

E S B 3 kuur.

Om de informatie die ik u wil geven zo uitgebreid mogelijk te doen zijn, wil ik ook even de E S B 3 - kuur onder uw aandacht brengen. Velen, waaronder ikzelf, geven de jonge vogels deze kuur uit preventief oogpunt. De meningen hierover zijn nog al van uiteenlopende aard. Daar iedereen het recht op een eigen mening heeft, wil ik hier ook niet verder op in gaan. Al mijn jonge vogels krijgen vóór en tijdens de jeugdruï de E S B 3 - kuur. Ik gebruik E S B 3 van 71/2% met een dosering van 2 gram per liter drinkwater gedurende 5 achtereenvolgende dagen. Daar ik ervan overtuigd ben dat dit de gezondheid van mijn vogels ten goede komt, blijf ik deze kuur elk jaar toepassen.

Het voedsel in het broedseizoen.

Aan de voeding tijdens het broedseizoen wil ik nog even aandacht besteden omdat dat zo erg belangrijk is. Wanneer in het voorjaar de bomen uitbotten en de ontlukkende bladknoppen op de takken verschijnen, is dit voor de goudvinken de eerste aanzet voor het naderende broedseizoen. Want goudvinken zijn verzot op de jonge knoppen van naaldbomen en loofbomen met name van de wilg, de berk en alle fruitbomen. Wanneer u dus in het voorjaar over zulke takjes kunt beschikken, moet u deze beslist aan uw goudvinken geven. Het is mijns inziens een middel om de voortplantingsdrift van deze vogels te stimuleren. Verzeker u er van te voren wel van dat ze niet bespoten zijn met vergiften om ongedierte te verdagen. In het broedseizoen kunnen we het voedsel in drieën verdelen n.l.

1. Levend dierlijk voedsel.
2. Onrijpe onkruidzaden en groenvoer.
3. Opfokvoer.

1. Levend dierlijk voedsel.

Het meest bekend zijn de mierenpoppen en de meelwormen, maar ook spinnen, vliegen, slakjes, wormen, groene onbehaarde rupsen, bladluizen, pissebedden tot zelfs meikevers zijn levend voer voor de jonge goudvinken. Zodra de jonge vogels zijn uitgevlogen, stoppen met de verstrekking van dierlijk voedsel aan de oudervogels, omdat deze hierdoor te snel weer in broedconditie komen.

2. Onrijpe onkruidzaden en groenvoer.

Onkruidzaden etc. heb ik al eerder in

ysel

De

dit verhaal voor u behandeld, zodat ik hier nu niet verder over hoeft uit te wijden. Voer de onkruidzaden regelmatig, gevarieerd en met mate, overdaad schaadt. Goudvinken zijn alleseters. Geef uw vogels dagelijks verse onkruiden en haal na een uur de resten weg, want jonge goudvinken pikken overal aan en wat de gevolgen hiervan kunnen zijn daar heb ik u al eerder op geatendeerd. Voorkomen is beter dan genezen. Onkruidzaden en groenvoer zijn onmisbaar voor een gezond vogelbestand maar de hygiëne in het vogelverblijf is net zo belangrijk. En dan nog iets. Ik ben geen voorstander van het voeren van natte onkruiden en dit is dan weer een persoonlijke mening. Heb ik na dagenlange regen geen andere keus, dan sla ik de onkruidplanten eerst flink uit alvorens ik ze aan mijn vogels geef. Pluk net zoveel onkruiden als u in één tot twee dagen kunt opvoeren, dan is het altijd vers.

3. Opfokvoer.

Het is aan te bevelen de kweekvogels reeds vóór de kweektijd te wennen aan een bepaald opfokvoer ook wel eivoer of krachtvoer genoemd. Er zijn veel mogelijkheden om dit zó lekker te maken dat de vogels het graag eten o.a. door er fijngehakt vers

groenvoer, geraspte appel of wortel of wat sinaasappelsap aan toe te voegen. Ook een toegift van wat honing komt de smaak ten goede. Geef de vogels **dagelijks vers** opfokvoer in een schoon uitgewassen bakje. Door toevoeging van diverse ingrediënten is dit voer vrij snel aan bederf onderhevig, zeker op warme dagen. Wanneer u vogels met nestjongen heeft is het zaak enkele malen per dag vers opfokvoer te verstrekken. U kunt dit wel als een ongemak ervaren, maar dat moet u er maar voor over hebben.

Leeftijden.

De gemiddelde leeftijd van de goudvinken is moeilijk vast te stellen. We beschikken nog niet over voldoende gegevens, maar kweekresultaten met vogels die 6 jaar oud zijn, behoeven niet als uitzondering te worden beschouwd. Ik heb het zelf meegemaakt dat een pop van 10 jaar oud, mij nog twee jongen bracht. Dit is dan **wel** een uitzondering maar ook een bewijs dat goudvinken zich in een kweekvlucht bij goede voeding en verzorging, werkelijk thuis voelen.

Problemen.

Bij het uitoefenen van onze hobby kunnen zich ook wel eens problemen

voordoen. We zullen enkele even nader bekijken.

Legnood.

Dit kan aan een tekort of aan een verkeerde voeding liggen. Wie in de winter de vogels wat levertraan onder het eivoer mengt en bij het naderen van de lente de vogels voldoende mineralen en groenvoer verstrekt, zal van dit euvel geen last hebben. Het zijn meestal jonge poppen die legnood krijgen. Bij oudere poppen komt dit zelden voor.

Onbevruichte eieren.

Enkele oorzaken die onbevruichte eieren tot gevolg kunnen hebben omdat er geen of geen goede paring heeft plaats gehad zijn o.a.

1. De vogels zijn nog te jong of nog niet broedrijp.
2. Te lange nagels bij de man.
3. Vuile aangekoekte poten (te weinig badgelegenheid).
4. Gebrek aan vitamine E.
5. Te koude temperatuur.
6. Te oude vogels.
7. Te lange veren in de aarsstreek.

Tot slot.

De goudvink is over het algemeen een gemakkelijke vogel, maar met name de pop is in de paartijd jaloers. De goudvink went spoedig aan haar verzorger en aan soortgenoten in het vogelverblijf. Een goudvinkenhuwelijk is meestal een verbintenis voor het leven. Bij een koppel dat al jaren apart in een kweekvlucht gehuisvest is, zal na de dood van één van beiden meestal ook de ander niet lang meer leven. Goudvinken zijn erg bang als ze in de hand worden genomen, doe dat dan ook niet onnodig. Als in het voorjaar de goudvinkman dagenlang de pop achtervolgt om met haar te paren en de pop wil daar niets van weten, of anders gezegd hij is al in brulofsstemming en zij nog niet, haal dan de man weg anders sneuvelt de pop.

Zwartrode breedbek

Tekst: H.A.Maurer
Foto: J.Blasman/Van Os

In de eeuwig groene bossen van Birma, Thailand, Cambodja, Vietnam, Maleisië, Sumatra en Borneo, leeft in 6 rassen de **Zwartrode breedbek**, *Cymbirhynchus macrorhynchus*, altijd in de nabijheid van stromen, beken en riviertjes, vaak ook aan de landzijde van mangrovebossen. Ze meten ongeveer slechts 15 cm en uiterlijk is er geen of slechts nauwelijks verschil tussen de geslachten. De Zwartrode breedbek behoort tot de familie Eurylaimidae, aan welke familie we in de voorgaande jaargang op pagina 509 ook al aandacht hebben besteed. De hoofdfiguren waren toen de meer gekende groene- en de langstaart breedbek. Veel minder bekend en te rekenen tot de zeldzame soorten die binnen het bereik van de vogelliefhebber zijn gekomen, is deze Zwartrode breedbek die door z'n grove kop, de brede en opvallend gekleurde snavel en de geblokte lichaamsvorm groter lijkt dan die is. Tijdens dat ze vliegen valt de witte vleugelstreep sterk op. Rond de snavel bevinden zich enkele stijve snorharen mede waardoor ze op het eerste gezicht doen denken aan een baardvogel. Het zijn relatief zwijgzame vogels. Hun kolosale peervormige nest bouwen ze van plantewortels, grasstengels, bladeren en mossen, van buiten bekleed met groene bladeren, spinrag en mossen. Het nest bevindt zich in de meeste gevallen aan het uiteinde van een boven water hangende boomtak. Zo'n nest kan wel een totale lengte hebben van bijna twee meter. De toegang tot het nest bevindt zich zijwaarts en is vaak voorzien van een soort afdakje. Het geheel is zodanig gecamoufleerd dat het ondanks de reusachtige afmetingen toch maar nauwelijks opvalt, het vormt een geheel met de boom. De twee eieren waaruit een gemiddeld legsel bestaat, zijn zwaar roodbruinachtig bekleed. In tegenstelling tot de

hiervoor genoemde breedbekken, bestaat het voedsel van de zwartrode niet alleen uit kevers, krekels, sprinkhanen, vruchten en bessen, maar ze

verorberen ook gretig allerlei waterdieren zoals kleine vissen, garnalen en krabbetjes. Het is een bijzondere vogel en dat is het.

BLAUWWANG AMAZONE

(*Amazone dufresniana dufresniana*)

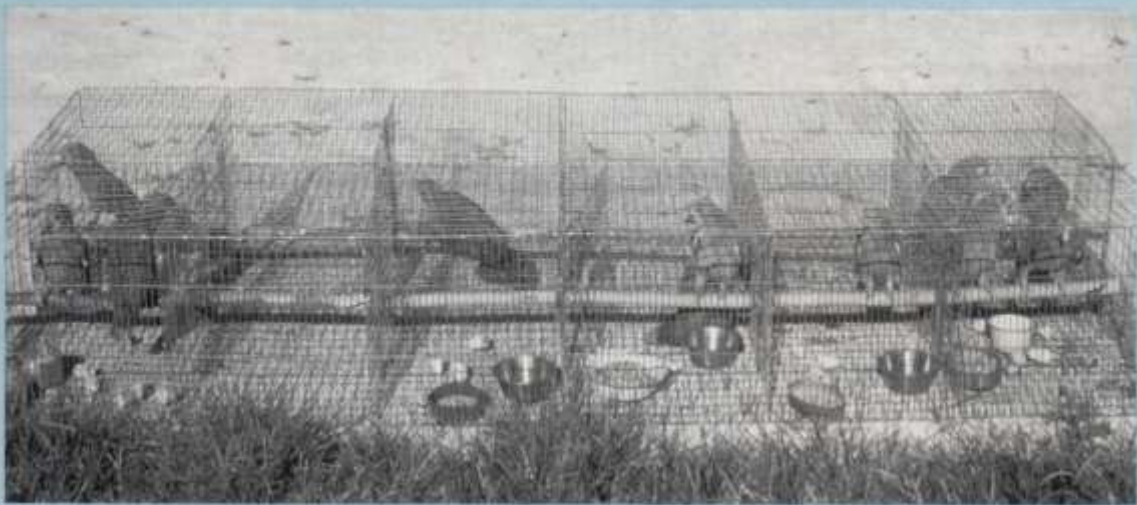
Duits: Dufresnes amazone,
Goldmasken amazone.
Engels: Blue-Cheeked amazon.

Leefgebied; Zuid-oosten van Venezuela, Guyana, Suriname, en Franse Guyana. Lengte \pm 37 cm. Regenwoud-vogels iets kleiner, savanne-vogels wat groter. Hoofdkleur donkergroen, oranjegeel voorhoofd, wangen en oorpartij violetblauw.

Buitenste staartpennen met veel oranjegeel. De bovensnavel vertoont rood aan de basis. Gewicht \pm 550 gram. Uiterlijk, geen geslachtsbepaling mogelijk. Jonge vogels zijn kleiner van stuk en veel fletser van kleur. Men kan deze amazonesoort beschrijven, als een behoorlijk luidruchtige. Ook in de vrije natuur kan men ze al op grote afstand aan hun geluid herkennen. Vroeger heb ik deze amazones, na het broedseizoen, tussen half juli en half september, vaak in de kustgebieden waargenomen. De laatste 8 jaar komen ze daar echter niet meer voor. De oorzaak hiervan is de bevolkingsaanwas in de kuststreek van deze landen. Tevens is het zeker, dat ook door de grote verzilting van de kuststrook, de vogel zich daar niet meer ophoudt. Mijn onderzoeken in de afgelopen 20 jaar langs de oostkust van Latijns-Amerika, geven aan, dat enorme natuurgebieden verloren gegaan zijn door verzilting. Ook heden ten dage worden grote gebieden

nog steeds bedreigd. Een groot gedeelte van de oorspronkelijke kustflora en fauna is reeds verloren gegaan. Vele soorten zijn verdwenen, andere, waaronder de Blauwwang amazone hebben zich meer in het binnenland teruggetrokken. Heel zelden ziet men deze amazone nog wel eens aan de riviermondingen in de mangrovenbossen. In de vrije natuur, komt de Blauwwang amazone nog in redelijke mate voor. In het verleden zijn ze ook nooit in grote getale voorgekomen. Uit mijn onderzoeken vanaf de zeventiger jaren tot op heden, kan ik niet stellen dat de aantallen in het wild erg zijn afgenomen, hooguit dat hun leefgebied verplaatst is. De voornaamste bedreiging is natuurlijk de mens, maar verder vormen slangen, en opossems, welke de nesten binnendringen een gevaar. Ook wilde bijen welke de nesten binnen dringen en in bezit nemen. Dan hebben we nog de kleine roofvogels welke jacht op hen maken. Bovendien hebben we de Bot Flys, deze leggen larven onder de huid van de vogels, een belangrijke doodoorzaak bij veel jonge dieren. Gelukkig is deze Bot Fly in de streek waar de blauwwang voorkomt, niet zo tairijk als veel meer noordelijk van Latijns-Amerika, zoals bijvoorbeeld Puerto Rico. Samen met de Granada (*Amazone dufresniana rhodocorytha*) is deze soort een van de meer stress gevoelige amazones. Dat is ook de

reden, dat wij deze prachtige amazone zo zelden in collecties aantreffen. De meeste overleven het transport niet, de overige sterven veelal in de eerste drie maanden na aankomst. Uit een onderzoek door mij, over het aantal gevangen Blauwwang amazones in Latijns-Amerika, blijkt dat 30% reeds voor het transport sterft, 20% tijdens het transport en 40% in de eerste 3 maanden na aankomst. Niet meer dan ongeveer 10% blijft dus in leven. Eenmaal in gevangenschap, doet men er goed aan deze vogels de eerste tijd in een volière, op een rustige plaats te houden. Het mooiste is, om bij deze vogels een tamme amazone te plaatsen. Bij het zien van deze vogel, welke rustig eet en kalm blijft, zullen de zenuwachtige vogels spoedig kalmeren. Over de kweek in gevangenschap is nog nauwelijks wat bekend. In mei 1990 is het mij gelukt om als een van de eerste met de Blauwwang een kweekresultaat te boeken. Het heeft zo'n 8 jaar geduurd, voor het ouderpaar tot broeden overging. Beide vogels waren door mij zelf uit Zuid-Amerika meegebracht. Ik heb deze vogels gekweekt in een binnenvolière met de afmetingen: breed 1 m, hoog 2 en 2 m diep, hetgeen de standaard kooimaat voor de meeste amazones is. De volière is voorzien van een regeninstallatie, de wanden zijn betegeld, de vloer van beton. Deze ruimte kan zeer eenvoud-

essel

De

dig schoongemaakt en ontsmet worden. De broedkast bestond uit watervast multiplex in de maten: 45 cm hoog, 30 cm breed en 35 cm diep, met een invleggat van 12 cm doorsnede. Als nestmateriaal werd humus van dennenaalden, vers uit het bos gehaald, vermengd met fijngehakte tabakstelen, dit tegen luis gebruikt. Er werden 3 eieren gelegd, waarvan er 2 onbevucht bleken te zijn. Het bevruchte ei kwam keurig na 29 dagen uit. Het jong vloog met 11 weken uit en was met 19 weken redelijk zelfstandig. De voeding van het ouderpaar bestond uit grof parkietzaad, geweekte katjang idjoe bonen en P.T.Food als kracht en opfokvoer. Verder werden rauwe spruiten, tomaat, appel, winterpeen en rozebottels verstrekt. Het jong werd door de ouders hoofdzakelijk met P.T.Food en rozebottels gevoerd. Na het uitvliegen, voedde het jong zich ook als eerste met P.T.Food. Het is nauwelijks bekend, maar ook in kleur en grootte zijn er extreme verschillen bij de Blauwwangen; er bestaat namelijk een afwijkende vorm. De eerste maal dat ik deze tegen kwam was in 1977. De vogel zat bij een particulier als kooivogel in Paramaribo Suriname. Indertijd kon ik geen verklaring voor deze vogels geven, hij was zo groot als een Müller amazone, het meest opvallende was echter de kleur op de schedel, deze was vanaf de snavel over de schedel tot aan de nek, helder goudoranje gekleurd. Ik had nooit eerder een dergelijke

exemplaar gezien. Pas in 1987 ben ik tijdens een van mijn expedities ver in het binnenland, achter de oerzaak gekomen. Achter de savannes, tegen de beboste berghellingen vond ik groepen Blauwwangen met deze zelfde kentekens. Aangezien deze gebieden zeer verafgelegen zijn en zeer moeilijk toegankelijk, is het dus begrijpelijk dat deze vogels zelden de bewoonde wereld bereiken. Buiten het broedseizoen, de maanden april en mei, vind men de Blauwwang amazone veelal samen in groepen met Venezuela amazones. Om een schatting te maken van het aantal bepaalde amazones in een bepaald gebied, kan men het eenvoudigst de rivier afzoeken. Daar, op de oevers en zandbanken, verzamelen de vogels zich regelmatig, dit om mineralen tot zich te nemen. Studie heeft namelijk aangetoond dat het rivierslib mineralen bevat. Op sommige plaatsen aan de oevers zijn deze mineralen in hoge concentraties aanwezig, waarschijnlijk door bepaalde stromingen. De vogels weten deze plaatsen feilloos te vinden. Hoe ze dat zo precies weten, is nog niet geheel achterhaald. Ze komen ook altijd op dezelfde plaatsen terug. Je zult ze nooit verder stroomopwaarts of afwaarts vinden in de buurt. Ook de Ara's vertonen hetzelfde gedrag. De blauwwang is gelijk andere amazones, gedeeltelijk trekvogel. Hij trekt met de moesonregens mee. De amazones voeden zich namelijk voor een groot deel met bloe-

sems en jonge loten van eucalyptusbomen, welke rijkelijk voorhanden zijn. Dit verklaart de uitspraken van onderzoekers, dat men grote aantallen van een bepaalde soort, in een gebied aantreft en een paar jaar later op dezelfde plaats er geen enkele meer vind. (Parrots of the World). Ik heb persoonlijk Diadeem amazones (*Amazone autumnalis diadema*) in Noordwest-Suriname waargenomen, na de moeson. Volgens Forshaw komt deze vogel daar niet voor. De amazones broeden het liefst in dode holle bomen in moerasachtige gebieden. Waarschijnlijk omdat dit redelijk veilig gebied is. Door het water behoeven ze minder bevroesd te zijn voor leegroef van de nesten. Je vindt hier dan ook vaak al nesten zo'n 11/2 tot 2 meter boven de grond. Ook hebben ze hier een veel beter uitzicht om gevaar aan te zien komen dan in het dichte woud. Ook de mens mijdt deze gebieden, voornamelijk door de meer dan rijkelijk vertegenwoordigde hoeveelheid agressieve muskieten en slangen.

Indien er lezers onder U zijn, welke kweekervaringen hebben met deze Blauwwang amazone zou ik dat graag vernemen, teneinde een beter overzicht te krijgen over aantallen in gevangenschap gehouden exemplaren en de kweekresultaten hier van.

Tekst: R.van Dieten

Foto's: Auteur en H.Müller.

Over Zebravinken

Agaat bleekrug grijs.

De agaat bleekrug grijs heeft zich in Nederland en België in vrij korte tijd een plaats veroverd. Het is een variëteit waarvan de beste exemplaren aanspreken, maar die vooralsnog ook veel minder fraaie exemplaren kent. Alle redenen dus om deze mutatiecombinatie eens gericht te bespreken. We gaan in op de vererving, de kleureisen en de kweek.

Vererving.

Zoals uit de naamgeving blijkt hebben we te maken met een combinatie van de mutaties agaat en bleekrug uit de grijsserie. De agaatmutatie vererft autosomaal recessief en bewerkstelligt een reductie van het zwartgrijze eumelanine in de bevedering. De bleekrugmutatie vererft geslachtsgebonden recessief en veroorzaakt een reductie van zowel eumelanine als phaeomelanine in de totale bevedering. Bij de man moeten agaat en bleekrugfactor beide dubbel aanwezig zijn om deze kleurslag te tonen. Bij de pop moet de agaatfactor dubbel aanwezig zijn en de bleekrugfactor slechts enkel op alleen het X-chromosoom.

Kleureisen.

Zowel bij de man als bij de pop is een van de meest opvallende punten aan een goede agaat bleekrug grijs de duidelijke kop-nekscheiding. Deze

kan veel sprekender zijn dan bij een normale bleekrug grijs. Om dit effect te bereiken moet de kop zo diep mogelijk grijs zijn en daarbij op de bovenzijde iets gehamerd. Het rug/vleugeldekk daarentegen moet zeer licht van kleur zijn en wordt gevraagd als licht zilvergrijs met een roomkleurige waas. De kop-nek-scheiding die hierdoor ontstaat moet bovendien scherp afgelijnd zijn. Heel belangrijk is het dat het rug/vleugeldekk egaal van kleur is. Zowel de bleekrug als de agaat zijn in dit veerveld vaak wat vlekkelig. Het zal duidelijk zijn dat dan ook de combinatie van deze twee mutaties dit probleem kent. Toch is in de praktijk al gebleken dat een goede egaliteit wel degelijk te bereiken is. Verder is het van belang dat de tekeningspatronen in oogstreep, staart-en borsttekening zo diep mogelijk grijs zijn. Omdat beide mutaties het eumelanine reduceren worden deze veervelden gemakkelijk wat te licht van kleur. Toch kan door een goede selectie wel een mooie donkergrijze kleur bereikt worden, die voor het oog zelfs welhaast zwart is. Verder dient bij de mannen gelet te worden op een zo diep mogelijke oranjebruine kleur van wang en flank. Het onderlijf tenslotte is, zoals bij elke bleekrug (combinatie), helder wit.

De kweek.

Bij de agaat bleekrug grijs zijn nog maar weinig exemplaren voorhanden

van een behoorlijke kwaliteit. Behalve de tekortkomingen in kleur en tekening zien we bij veel agaten nog een te klein formaat. Ook zijn ze meestal niet voldoende geblokt van model en is de snavel vaak te lang. Het is dan ook niet aan te raden om twee van deze vogels aan elkaar te paren. We zullen daarom nog steeds moeten werken aan verbetering van deze zebravink. We doen dat door splitvogels te kweken via goede bleekruggen. We moeten er hierbij voor zorgen dat we niet via die bleekruggen ook de ongewenste maskerfactor binnenhalen. Daarom maken we bij voorkeur gebruik van bleekrug grijze poppen, die immers niet split kunnen zijn voor masker. We selecteren deze vogels op een goed model en formaat en op een mooie korte snavel. Let hierbij ook op een goede brede kop. Verder moeten deze bleekruggen mooi egaal zijn in het rug/vleugeldekk en komen uit een lijn met een goede diepe kleur in wang en flank. Zo'n pop paren we aan een agaat bleekrug grijze man van zo goed mogelijke kwaliteit. De jongen uit deze paring (F1) zijn allemaal bleekrug grijs, split voor agaat. Voor het vervolg kunnen we kiezen uit twee mogelijkheden. Als de agaat oudervogel(s) nog veel tekortkomingen laat zien, paren we bij voorkeur twee split-jongen aan elkaar. Hierbij profiteren we maximaal van de goede eigenschappen van de bleekrug-moeder. Van de jongen uit deze paring is 25% bleekrug grijs, 50% bleekrug grijs, split voor agaat en 25% agaat bleekrug grijs. Hebben we eenmaal de beschikking over een agaat bleekrug grijs van goede kwaliteit, dan kunnen we deze ook direct paren aan een bleekrug grijs, split voor agaat. Van de jongen uit deze paring is 50% agaat bleekrug grijs en de andere 50% bleekrug grijs, split voor agaat.

Samenvatting.

De agaat bleekrug grijs kan een fraaie zebravink zijn met een zeer duidelijke kop-nekscheiding en een mooi contrast door diepgekleurde tekeningspatronen. Toch zijn er momenteel nog niet veel goede exemplaren. Via een gerichte kweek kunnen we nog veel verbeteren, zeker in model en formaat. Hoewel natuurlijk de verleiding groot is om via directe koppeling zoveel mogelijk agaten te kweken, doen we er toch beter aan om aan de kwaliteit de voorrang te geven. We zullen daarom nog vele malen voor verbetering van deze kleurslag terug moeten grijpen naar goede bleekruggen.

Tekst: T.C.Spec.club

Foto: Ton de Bruijn.

Vervolg TL verlichting

Vorig jaar heb ik in een artikel gewijd aan de TL verlichting. Graag wil ik een aantal andere zaken, die toen niet of slechts zeer gering aan de orde zijn geweest bespreken. De meest gebruikte lichtbron bij deze vogels is de TL of TL'D lamp. Deze lamp en de bijbehorende armaturen produceren een bepaalde hoeveelheid licht wat uitgedrukt wordt in lumen.

Lumen en lux.

Lumen is een maat voor de totale hoeveelheid licht, die een lichtbron per seconde uitstraalt. Van de meeste lampen is bekend hoeveel lumen of ze uitstralen, dit kan nogal sterk verschillen. Nemen we bijvoorbeeld de spaarlampen van Philips daar staat niet alleen op hoeveel watt ze zijn maar ook het aantal lumen. Voor een TL is dit wat moeilijker aan de weet te komen. Hier zijn echter bij de vakhandel gegevens van bekend. Iedere TL met een bepaald wattage en kleurnummer geeft weer een ander aantal lumen. Om nu te bepalen hoeveel kunstlicht wij op een bepaalde plaats hebben, moeten wij weten hoeveel lumen de TL lampen uitstralen. Wij tellen de lumen van alle aanwezige lampen op en delen dit door het aantal vierkante meter vloeroppervlak, de uitkomst hiervan noemen wij de hoeveelheid lux, die op een vierkante meter valt.

Voor ons als vogelliefhebbers kan bovenstaande grote verschillen opleveren, ik zal dit met een voorbeeld laten zien:

Een Philips TL'D van 36 Watt lichtkleur 84 geeft 3450 lumen terwijl dezelfde lamp maar dan lichtkleur 96 2350 lumen geeft. Stel dat wij een ruimte van 25 vierkante meter vloeroppervlakte hebben waar 6 van bovengenoemde TL's branden, dan geeft dit de volgende uitkomst. Bij de TL'D met lichtkleur 84 wordt dit 6

maal 3450 is 20700 lumen gedeeld door 25 is 828 lux per vierkante meter. Met de lichtkleur 96 zou dit slechts 6 maal 2350 is 14100 lumen gedeeld door 25 is 564 lux per vierkante meter zijn.

Door fabrikanten van lampen worden voor o.a. kantoren 400 lux en voor supermarkten 500 tot 700 lux aanbevolen. Wil de verlichting bij onze vogels iets voorstellen dan zal het aantal lumen mijns inziens tussen de 750 en 1000 lux moeten zijn. Van grote betekenis is echter ook hoeveel daglicht er in een ruimte kan toetreden. De zon geeft een uur na zonsopgang 2.000 lux. Midden op een bewolkte dag 32.000 lux, terwijl op een heldere dag dit kan oplopen tot 100.000 lux. Van het zonlicht is bekend dat dicht bij de ramen nog erg veel lumen een gebouw in kan stralen. Wat verder van de ramen af is dit aanzienlijk minder. Om optimaal van het zonlicht te kunnen profiteren en om tevens energie te besparen kan men een daglichtafhankelijke lichtregeling toepassen. Dit is bijvoorbeeld mogelijk met een lichtmeetcel die wij plaatsen in ons vogelverblijf. Deze lichtmeetcel schakelt bij een af te stellen hoeveelheid licht de verlichting overdag aan en uit.

De omgevingstemperatuur van TL lampen.

TL lampen geven bij een omgevingstemperatuur van 20 graden de hoogste lichtstroom af. Beneden de 10 graden zijn de prestaties duidelijk minder. Dit komt doordat de gassen, welke zich in de lampen bevinden, temperatuur gevoelig zijn. Bij een lage temperatuur gaan de aanwezige hulpstoffen zich ontmengen. Het gevolg is dat er minder licht wordt afgegeven en in de lampen golvende lijnen ontstaan, die we striae noemen. Vaak zien we dit weer verdwijnen als de lampen een tijdje branden en

enigszins opgewarmd raken.

Lichtstroom en levensduur.

De lichtstroom en dus het aantal lumen neemt bij TL'D en TL's geleidelijk af. Veel schakelen, wisselingen van omgevings temperatuur en netspanning beïnvloeden dit negatief. Na 8000 branduren geeft de lamp ongeveer 15% minder licht. Dit betekent dat wij goed in de gaten moeten houden hoe lang of een TL lamp brandt. Om dit te kunnen controleren kunnen we b.v. met een viltstift de datum aangeven, waarop de lamp in gebruik is genomen. Aanbevolen wordt om de lampen jaarlijks in de rust periode van onze vogels of anders geleidelijk af en toe één lamp te wisselen.

Invloed van licht.

Uit onderzoeken is gebleken dat goede verlichting bij mens en dier o.a. de stofwisselingsfuncties, de groei en de ontwikkeling van botten stimuleert. Daarnaast beïnvloedt licht de hypofysische positief en daarmee indirect ook de geslachts organen.

Philips TL'D 86.

De TL'D 86, welke onder de vogelliefhebbers met groot enthousiasme is ontvangen wordt beter verkrijgbaar. Deze heldere lamp van 6500 graden kelvin geeft bij een TL'D van 36 watt 3250 lumen. Tot nog toe moet er nog al wat moeite worden gedaan om deze lampen te kunnen aanschaffen. Momenteel bestaan er bij Philips plannen om de TL'D 86 in de loop van het jaar via de dierspecialzaken verkrijgbaar te maken. Er zijn onderzaken naast de 36 watt ook 58 en 18 watt uitvoeringen leverbaar.

Door: Louis Roozendaal.

NIEUW ROSEICOLLI-PERSONATA-FISCHERI-LILIANAE-NIGRIGENIS-CANA-TARANTA

AGAPORNISSEN en hun kleurmutaties in woord en beeld, door RIA en BER VAN DE KAMER

NIEUWE druk met 42 kleurenfoto's van de verschillende kleurmutaties. Honderden uitkomsten van kleurkruisingen en waardevolle tips bij het houden, verzorgen en kweken van AGAPORNISSEN.

Toezending volgt na overschrijving van f 47,50 op gironummer 4225463 t.n.v.

A. v.d. KAMER, Kooimeerlaan 18, 1814 GP Alkmaar. (verk. prijs f 42,00 verzendkosten f 5,50)

Zilverbruinopaal

Tot voor kort konden zowel dominant als recessief zilverbruinopalen in dezelfde klas worden ingezonden op de tentoonstellingen, m.i.v. het keurseizoen 1993 vinden wij deze in twee afzonderlijke klassen in het vraagprogramma. Zodra de opaalfactor **zichtbaar aanwezig is**, in welke kleurslag dan ook, dan is die faktor bij betreffende vogel **dubbel aanwezig**, bij enkelvoudige aanwezigheid van de opaalfactor is er geen sprake van een zichtbare verandering in de verschijningsvorm en hebben wij in dit geval te maken met een zilverbruine vogel die split is voor opaal. Omdat de opaalfactor een **niet** geslachtsgebonden maar onafhankelijk verervende faktor is, kan zowel een man als een pop split zijn voor opaal, ook wel opaalbloedig genoemd. Twee opaal bloedige partners leveren bij de nateelt deels vol opalen op, ondanks dat er bij die oudervogels niets van opaal zichtbaar aanwezig is.

Structuuropaal is de volledige benaming voor de opaalfactor, dit omdat er in de bevedering van opalen een structuurverandering is opgetreden. Gekombineerd met de witte bijkleur, toont de opaalfactor mede door optisch effect, een grijsblauwe tint. De opaalfactor heeft een bruinverdringende werking, de zilverbruinopaal zal dan ook aanzienlijk lichter van kleur zijn dan de klassieke vogel. Eerder genoemde structuurverandering in de bevedering heeft tot gevolg, dat het deel van de veer dat tegen het vogellichaam aanligt, donkerder van kleur is dan de bovenkant van die veer. Liefhebbers, die opaalfactor in hun zilverbruine kleurkanaries willen inkweken, dienen wel goed op de hoogte te zijn van de werking van die faktor. Uitsluitend exemplaren, die een voldoende hoeveelheid vol bruin bezitten, zijn daar geschikt voor. Naarmate het vereiste volle bruinbezit kwalitatief is verminderd, zal er door de bruinverdringende werking van de opaalfactor, bij de nateelt minder aan bruinbezit overblijven met het gevolg, dat die vogels niet meer aan de standardeisen voldoen. Die standaard zegt n.l., dat er een vloeiende en goed ontwikkelde, egale bruin-beige kleur vereist is, zowel in rugdek, in de

borst als in de flanken. Die bruin-beige tint dient ook in de grote pennen goed waarneembaar te zijn. Zien wij een blauwachtig aandoende kleur-zweem, dan is dat foutief en kan de oorzaak daarvan zijn, dat de oudervogels reeds te weinig vol bruinbezit hadden voor inkweek van opaal. Ook opletten, dat de partners **voldoende en toch niet teveel schimmel bezit-**

ten. Naarmate de vogel meer intensief is, zal het vereiste bruinbezit verminderen, het tegenovergestelde en teveel schimmel dus geef een te lange bevedering en daarmee is dan het andere probleem weer ontstaan. Al met al niet makkelijk, heel vaak zal de liefhebber van deze kleurslag dan ook op de keurlijst de opmerking lezen, dat de ontwikkeling van het pigment,

de vereiste bruine tint, voldoende is. Blauwstructuur kunnen wij in deze kleurslag **niet** gebruiken. De bijkleur, lees zilvertint, moet egaal en vooral zuiver zijn. Over het gehele lichaam egaliteit, dat is een zware opgave. Het recessieve exemplaar kan geen enkele vorm van vetstofkleurige aanslag tonen maar de dominant- vogel wil nog wel eens meer aanslag in de grote pennen laten zien, dat is toegestaan. Minimale aanslag willen wij hierbij overigens wel blijven zien. Het zal de liefhebber inmiddels wel duidelijk zijn, dat het geen makkelijke opgave is in deze kleurslag een topper op de show te brengen. Toch zien wij soms hierin erg mooie exemplaren. Dat is dan beslist het resultaat van vakwerk met waarschijnlijk daarbij een beetje geluk. Als wij nu weten, dat het niet makkelijk is een voldoende pigmentbezittende zilverbruinopaal te kweken, dan moeten wij hierbij andere factoren weren. Betrekken wij die er wel bij, dan worden de moeilijkheden alleen maar groter. Sterker nog, dan zijn er eigenlijk geen mogelijkheden meer. Stel, dat wij bij de zilverbruinopaal bijvoorbeeld ook nog de pastelfactor zouden inkweken, die dan op zijn beurt ook nog eens pigmentreductie opeist, dan houden wij uitsluitend een vogel over die zo weinig pigment bezit, dat deze nauwelijks van een vetstofvogel te onderscheiden is. Om hiergenoemde reden vinden wij de zilverbruin**pastel**opaal dan ook niet in het vraagprogramma. Voor velen overbodig maar toch even vermelden, dat **uitsluitend** de popjes in de kleurslag zilverbruinopaal, de showvogels zijn.

Tekst: A. van Eck.
Foto: J. van der Maelen.

"De bevedering v

Type 3: Medium bevedering.

Dit is de bevedering met de positieve eigenschappen van de yellowbevedering en de buffbevedering. De benaming mediumbuff die voor dit bevederingstype wordt gebruikt is niet geheel op zijn plaats omdat dit type juist tussen yellow en buff in zit, vandaar de

benaming medium. In de praktijk blijkt dat in dit bevederingstype ook veel variatie kan zitten en dus per kweker verschillend kan zijn. Kenmerk van deze bevedering is dat het de breedte en de dichte onderdons van de buffbevedering bezit en een goede dichtheid van de baarden en haakjes van

1

an de ideale grasparkiet"

de yellow bevedering waardoor de juiste kleur behouden blijft. Dit zijn ook de kenmerken van de bevedering van de ideale showvogel. Er gaan jaren overheen om zo een bevedering op uw grasparkieten te kweken. Daarom moet men constant selecteren op de juiste soort bevedering en de goede kenmerken proberen te versterken in de stam. Er zijn meer eigenschappen waar men op moet letten bij deze bevedering zoals de veerlengte want deze mag niet te lang zijn. Voorwaarde is wel dat deze bevedering goed aansluit tegen het lichaam. Ook kan men selecteren op de lengte van de bevedering van de kop want als de borstbevedering aan de juiste lengte voldoet wil dit nog niet zeggen dat dit ook opgaat voor de kopbevedering. Door selectie kan men een grasparkiet kweken waarvan de lichaamsbevedering medium is en de kopbevedering meer naar buffbevedering gaat. Om deze kopbevedering goed tot zijn recht te laten komen moet deze vogel de juiste kopvorm, kopstand, goede groei-richting van de bevedering hebben en kunnen showen met deze bevedering (het opgooien van de kopbevedering), hierdoor ontstaat een enorm showelement. Deze grasparkieten zullen, indien zij een goede lichaamsbouw bezitten, tot de top behoren. Met een grasparkiet waarvan de bevedering medium is zoals omschreven, kan men bij goede omstandigheden 4 tot 5 jaar showen en kweken. Ook zullen deze vogels in staat zijn om aan meerdere tentoonstellingen per jaar succesvol mee te doen. Wat wel belangrijk is, en dat geldt voor elke showvogel, dat deze op zijn juiste gewicht moet zijn als deze wordt ingezonden. Als deze vogel aan de lichte kant is (mager) dan moet men deze absoluut thuis laten. Het voordeel van grasparkieten met de mediumbevedering is dat hun type, bij een goed milieu, goed blijft. Hierdoor kan men over meerdere jaren een goed showteam opbouwen waardoor kwekers met een klein aantal broedkooien meer uit hun hobby kunnen halen. Om mediumbevedering te kweken moet men wel kweekvogels hebben met de verschillende type's om de bevedering uitkomsten steeds bij te kunnen sturen.

Tekst bij de foto's.

Foto 1: Grijsgroen opalinecinnamon man, dit is een grasparkiet met bevederings type medium. Deze bevedering heeft zowel de goede eigenschappen van zowel van de yellow als de buffbevedering. De kopbevedering heeft de juiste lengte en de goede groei-richting, waardoor een mooie ooglijn ontstaat, hoe langer de ooglijn is, hoe meer expressie erin de kopvorm aanwezig is.

Foto 2: Op deze foto zien we de borst en kopveer van de grijsgroen opalinecinnamon man van foto 1. Deze borstveer is type medium, let u op de structuur van de baarden, ze zijn duidelijk fijner van bouw dan van een buffveer en de baarden worden goed door de haakjes bij elkaar gehouden, dit wordt veroorzaakt door het inkweken van de yellowfactor. Kenmerk van de buff-factor in deze veer, is de buffbreedte van deze veer. De aanwezige onderdons mag bij een showvogel niet te veel of te weinig zijn. Dit is een onderdeel dat u goed moet leren inschatten. Ideaal is de lengte van de kopveer.

Foto 3: Grijsgroene man, een indrukwekkende showvogel, blinkt uit in formaat, bovenbouw, stokstand en kopvorm. Bij deze man ziet u een goede combinatie van kophoogte en kopbreedte. Onderdelen die nog beter kunnen; zijn o.a. de ooglijn en een betere verdeling van de stippen. De lichaamsbevedering zit tussen medium en mediumbuff in. Deze grijsgroene man is gekweekt door de Engelse kweker Vic Smith, die net als Ole Gade (deel 4) meer dan 40 jaar ervaring hebben met het kweken van grasparkieten. Deze grijsgroene man werd in 1991 "Best in Show" op de

2 B.S. Worldshow te Doncaster, een grasparkieten show met méér dan 5000 inzendingen. Een tentoonstelling die meer dan de moeite waard is om te bezoeken.

Tekst: Harry van Doorne.

Foto's: Vic Smith, B.de Graaf en H.van Doorne.

Fluittluis

Tekst: C.E.van Berkel

Fluittluisers zijn nog net geen wadvogels, maar veel schelen doet dat niet. Hun leven speelt zich af in de directe nabijheid van kleine bergstroompjes en watervallen. Ze komen zeer algemeen voor in bergachtige gebieden tot op hoogten van ongeveer 3650 meter. Hun karakteristieke roep doet denken aan het krassen van een griffel op een lei; herinnert u zich dat geluid nog? Ze zijn evenwel ook in staat om op een zeer weluidende manier van zich te laten horen, alhoewel hun roep en hun zang schrille bijgeluiden heeft. Uiteraard hebben die bijgeluiden een doel, zoals alles in de natuur een doel heeft, namelijk om het geraas van stromend en vallend water te overstemmen. Een man die er voor heeft doorgeleerd, Whistler, en die de soort bestudeerde, zegt, dat pas wanneer de vogel in een of ander diep ravijn wordt gehoord, daar waar het bruisen van het water nagenoeg elk ander geluid overstemt, men pas goed bemerkt hoe efficiënt die vogelgeluiden zijn. Hun voedsel vinden ze op de grond, onder rotsen en struiken en bestaat in bepaalde gebieden uit bessen en ander plantaardig voedsel alsook uit kevers en slakken. In andere gebieden eten ze kikkers, kevers, slakken, pissebedden en ander in de modder levend klein gedierte. Het nest bevindt zich meestal vlak bij het water onder kreupelhout of rotsachtig uitsteeksel. Het is groot en komvormig, gemaakt van grassen en mossen, van bin-

lijsters

foto: J. Blasman/Van Os

nen bekleed met fijnere grasstengels. De gemiddeld 4 eitjes per legsel, zijn wit tot groenachtig van kleur en bezet met roseachtige vlekjes. De jongen worden grootgebracht met allerlei insecten en wormen. In koude, winterse periodes, zakken de vogels af naar lager gelegen gebieden, maar ook dan weer houden ze zich op in de directe nabijheid van water. Ze bevinden zich maar zelden in de bomen, bij voorkeur hebben ze een wat hoger gelegen uitstekende rotoppunt als hun vaste stekje. De **Himalaya fluitlijster**, **Myiophoneus caeruleus**, die op de foto in al zijn schoonheid is afgebeeld, heeft een lengte van ongeveer 32 cm. Er zijn van deze soort 6 rassen beschreven die hun domicilie hebben in Centraal-Azië, Pakistan, India, Birma, Thailand, China, Indochina, Maleisië, Sumatra en Java. Sommige rassen vertonen wat minder witte druppels op de vleugels, andere hebben weer een zwarte snavel. Onderscheid tussen man en pop is niet op het uiterlijk vast te stellen, ze zijn in hun verschijningsvorm gelijk. Je komt ze bij de liefhebber vrij zelden tegen. Ze schijnen evenwel goed in de volière samen te kunnen worden gehouden met andere vogelsoorten van gelijke grootte. Het is zeer wel mogelijk om in de volière een voor deze vogels geschikt biotoop te creëren en ze tevens een adequate voeding te verspreken.

KALENDER 1994

Gevlekte honingspeurder

In ons lijfblad van december 1991 heb ik uitvoerig verteld over de Honingswijzers, die ook wel Honingsgidsen of Honingspeurders worden genoemd. De afgebeelde vogel op het maantnummer van de fraaie kalender heet volgens de "Geïllustreerde Encyclopedie van de Vogels" Gevlekte Honingspeurder (*Indicator maculatus*). Daar wil ik nu iets meer over vertellen. Deze spurder hoort tot de familie der *Indicatoridae*, die oorspronkelijk ongetwijfeld afkomstig is uit Afrika. Daar komen namelijk verreweg de meeste soorten voor. Niettemin is het één voorouderlijke tak gelukt de Indische Oceaan over te steken en zich te vestigen in Zuidoost-Azië, waar nu twee soorten domicilie hebben, de Indische en de Maleise honingspeurder. Maar laten wij ons bepalen tot de Gevlekte honingspeurder. Het lijkt mij overbodig u een signalement te geven van deze vogel, die een lengte heeft van ongeveer 19 cm. Wel kan ik u nog vertellen, dat man en pop uiterlijk identiek zijn. Gewoonlijk leeft deze honingspeurder solitair of in paren. Zijn eigenlijke habitat zijn de dichte regenwouden in het westen van Afrika. Meestal houdt hij zich op in de hoogste kruinen. Als de vogels zich vliegend verplaatsen, dan geschiedt dit in een golvende vlucht. Het voedsel van de honingspeurders bestaat uit allerlei insecten, zoals vliegen, vliegende miaren en termieten, maar vooral uit wespen en bijen. Ze zijn goed beschermd tegen de steken van deze woedende diertjes, want ze hebben een verbazend dikke huid. Het kan echter ook zijn, dat de vogels volkomen immuun zijn voor de gevoelige steken. Vaak dringen ze bijennesten binnen. Daar hebben zij het niet alleen voorzien op de larven, maar vooral op de was, die ze van de raten halen. Het is de vogels dus niet om de honing te doen maar vooral om de was. Overigens schijnt van de Gevlekte honingspeurder weinig bekend te zijn. De eieren worden beschreven als wit en het geluid als dat van het gemiauw van een jong katje. Ook is niet bekend of hij "hulp" zoekt om een bijennest te vinden.

Meindert de Jong.

Voorzichtig met medicijnen

Als een mens medicijnen voorgeschreven krijgt, dan staat op de verpakking de dosering alsmede, in de meeste gevallen, de uiterlijke houdbaarheidsdatum vermeld. Deze aantekeningen staan er niet voor niets op, ze wijzen op mogelijke gevaren bij het niet naleven van de voorschriften.

Niet alléén bij de mens maar ook bij onze vogels is dosering en uiterlijke verstrekingsdatum belangrijk, de meeste soorten medicijnen hebben immers een beperkte werkingsduur en zijn aan bederf onderhevig. Natuurlijk moet men als vogelliefhebber niet veel soorten en zeker geen grote hoeveelheden medicijnen in voorraad houden, daarnaast moet men op tijd oude medicijnen opruimen. Medicijnen in poedervorm kunnen, zolang de verpakking niet geopend is en opslag op de juiste manier heeft plaatsgevonden, vaak minder snel kwaad dan in geval dat de verpakking open is geweest. Reeds verkleurde poeders nooit meer gebruiken. Zo kan ook poeder, dat is gaan klonteren, bij gebruik risico opleveren of op zijn minst het beoogde resultaat niet meer geven. Flesjes met medicijnen in vloeibare vorm, die geen helder beeld meer geven als ze tegen het licht gehouden worden, snel opruimen. Ziet de inhoud van zo'n flesje er troebel uit, dan beslist niet meer verstrekken. Indien men medicijnen in poedervorm met een vochtig lepeltje uit de verpakking schept, maak je de fout dat het overgebleven deel vaak zal gaan klonteren en daardoor meestal vóór de uiterlijke verstrekingsdatum, onbruikbaar zal worden. Fout is ook, bepaalde medicijnen in warm water op te lossen of deze in warm water toe te dienen, hierdoor gaat in veel gevallen een deel van de beoogde werkzaamheden verloren. Dit geldt overigens ook voor de meeste, zo niet alle vitamines en bovendien is het niet raadzaam een drinkfles met zo'n

mengsel als inhoud, in het volle zonlicht te plaatsen. Vrijwel altijd staat op de verpakking van medicijnen die via drinkwater toegediend moeten worden, dat men deze dagelijks moet verversen. Bepaalde medicijnen verliezen, zodra ze opgelost zijn in water, snel een groot deel van hun werkzaamheid. Medicijnen kosten geld, het is mede uit dat oogpunt de moeite waard, er zuinig en op de juiste manier mee om te gaan. Maak daarom in water oplosbare medicijnen bij voorkeur aan in een hoeveelheid, die meteen wordt verstrekt. Stel het mengsel aan de vogels beschikbaar in kleine hoeveelheden, zodat de drinkfles snel leeg is. Op deze manier ben je wel gedwongen na korte tijd opnieuw vers te verstrekken. Bovendien kan men, zeker als het om preventief kuren gaat, de fles van kool tot kool plaatsen. Verstrekt men met medicijnen in drinkwater tegelijk groenvoer of fruit, dan heeft dat tot gevolg dat de vogels minder zullen drinken, resultaat is opname van een te kleine hoeveelheid medicijnen en dus kans op onvoldoende resultaat. Schrijft de dierenarts tegelijk met bepaalde medicijnen, vitamines verstrekking voor, wijk dan ook daarmee niet af van toedienings- en bewaarvoorschriften. Als medicijnen en/of vitamines niet voldoende nauwkeurig worden verstrekt, dan kan dat tot gevolg hebben dat het beoogde resultaat uitblijft, verder conditieverlies te zien geeft of erger nog, dat in sommige gevallen door overdosering, vergiftigingsverschijnselen kunnen optreden. Dus, nauwkeurigheid m.b.t. dosering van medicijnen en tevens zorgvuldigheid v.w.b. de uiterste verstrekingsdatum. De dierenarts zal U graag volledige inlichtingen verstrekken, het is raadzaam daarvan dan ook gebruik te maken.

A.v.Eck.

Gambel kwartel

Boomkwartels

Boomkwartels van het geslacht *Colinus* zijn kleine boomhoenders die van kleine kuifjes zijn voorzien. Ze komen in vier soorten voor, waarvan de boomkwartel *Colinus virginianus* de bekendste is. Van zijn levenswijze en gedrag is dan ook het meest bekend.

Deze boomkwartel die naar zijn roep bob-wait wel bobwhites wordt genoemd, komt in lichte bossen voor, alsmede op weidegrond met veel struikgewas en op braakland. Komt van de Canadese grens zuidwaarts tot Mexico en Cuba voor. Zijn voorkeursgebied bestaat uit lichte bossen, alsmede weidegrond met veel struikgewas en braakland. Opmerkelijk is dat ze niet als een groot aantal andere vogelsoorten hebben geleden onder de ontginning van het Noordamerikaanse landschap, maar zich uitstekend aan de veranderde omstandigheden wisten aan te passen. Door de enorme uitbreiding van de graanvelden, het planten van struikgewas langs de wegen tegen de wind en het kappen van bossen werd de vermeerdering van de boomkwartels sterk bevorderd. Ook in stadsparken blijkt hij binnengetrokken zijn. In de U.S.A. worden de bobwhites vooral voor jachtdoeleinden gekweekt. Men doet dit op kwartelfarms, gewoonlijk in kleine kooitjes met kippenaasbodems, die ieder één paar bevatten. Per jaar kan een hen wel tachtig eieren leggen. Door dit fokken blijkt de boomkwartels zelfs huisdier te zijn geworden. Zo heeft men door systemati-

sche teeltkeus zwarte, roodbruine, vaalgele en witte rassen gekregen. Bobwhites kunnen in gevangenschap negen jaar oud worden. De nog ongepaarde boomkwartels laten in de lente vanaf een hoge plaats hun welluidende heldere roep horen. Hij kan dit bijvoorbeeld vanaf een boom of een paal doen. De haan maakt de hen het hof, waarbij hij haar vanvoren en vanopzij geestdriftig toebaltst. Het legsel van maximaal vijftien eieren wordt ongeveer 23 dagen door het vrouwtje bebroed. Enige dagen na het uitkomen kunnen de jongen al vliegen, terwijl ze na acht weken volwas-

sen zijn. In het najaar sluiten de boomkwartels zich met een aantal naburige paren tot de zogenaamde wintergezelschappen aan. Gezamenlijk wordt de nacht doorgebracht in een beschutte kuil in de grond. Ze gaan daarbij in een cirkel bijeen zitten en wel zo dat de koppen naar buiten steken. Een vijand wordt op die manier (van welke kant hij ook mag komen) steeds snel opgemerkt en de boomkwartels vliegen dan naar alle windrichtingen uit elkaar. Overigens blijkt deze eigenschap aangeboren te zijn, want al na één dag nemen de kuikens de zogenaamde **ogelstelling** in. De vier soorten boomkwartels komen van het oosten en midden van de U.S.A. tot in Midden-Amerika en Mexico voor, alsmede in Noord-Brazilië, Guyana en Venezuela.

Tekst: Prof. Dr. A. Stolk
Foto's: C. Scholtz.

Blauwschubben kwartel

KONACORN

Eivoer - Eifutter

"Het Beste Eivoer"

Samengesteld voer voor het kweken van:
Kanaries, exoten, wildzang, kleine en grote parkieten

Konacorn eivoer - puur natuur, heeft alles - bevat alles. Konacorn eivoer in 5 en 10 kg voordeelverpakking

nieuw! Konacorn papegaaievoer echt iets speciaals samengesteld uit meer dan 25 soorten zoals o.a. lijsterbessen, wortelen, pepers en de Evita korrel.

attentie! Vraag bij uw voedingsleverancier eens naar Konacorn kwaliteits vogelvoerders.

Konacorn de merknaam van

Jaap Koopman Diervoeding B.V.

Industrieweg 23 7761PV - Schoonebeek
Tel.: 05243-2222-2400
Fax: 05243-2800

Een Musgors

Het geslacht **Poospiza**, behorend tot de grote familie **Emberizidae**, bevat een veertiental soorten gorsvinken waarvan er enkele zijn waarmede alreeds kweekresultaten zijn behaald; waar met de eigen kweek exemplaren ook is deelgenomen aan de Bondskampioenschappen in Breda en in welke gevallen er ook een NBvV-oorkonde is toegekend. In de jaargangen 1987, 1988 en 1991 is over de gorsvinken en de kweekresultaten daarmede, gepubliceerd. De 'warbling-finches' zoals ze in de engelstalige literatuur worden genoemd, komen voor in Zuid-Amerika.

1 is *P.t.torquata* en 2 is *P.t.pectoralis*.

Het zijn niet onaantrekkelijke, vrij rustige vogeltjes van ongeveer 12 tot 18 cm groot. Het merendeel meet echter zo'n 12 tot 13 cm. De afgebeelde soort is **Poospiza torquata** en meer specifiek het ras **pectoralis**, dat domicilie heeft in Zuidoost-Bolivia, West-Paraguay en Noord-en Centraal-Argentinië. De nominatvorm **P.t.torquata**, komt voor in Bolivia en heeft een minder uitgebreide witte wenkbrauwstreep en witte keelvlak. De zwarte band is smaller en bevindt zich nog op de keelstreek tegen de bovenborst aan. **Pectoralis** heeft een duidelijk bredere borstband die wat lager zit. Ook de witte vleugelband is bij de ondersoort breder en opvallender. Zie de zwart-wit tekening. Hun lengte is 12.5 cm. Als Nederlandse naam kunnen we voor deze soort het best **Halsband gorsvink** bezigen. Deze komt overeen met de Franse naam **Poospiza a collier noir**, de Engelse naam **Ringed warbling finch** en de Duitse naam **Bandammerfink**. Ze leven in uitgestrekte droge gebieden waarvan de bodem bedekt is met rotsgesteente en begroeid is met cactussen en struikgewas. Ze komen ook

in zwart-wit

Tekst: H.A.Maurer

Foto: J.Blasman/Van Os.

voor in meer bosachtige streken en in de dichte vegetatie aan de oevers van waterlopen en riviertjes, tot op hoogten van maximaal 2500 meter. Ze voeden zich met zaden en insecten alsook nemen ze vruchten op. Hun nest van droge grassengels en planteworteltjes is komvormig, van binnen bekleed met fijne en zachte plantaardige materialen, soms ook met paardehaar. Een compleet legsel bestaat uit 3-4 witte blauwachtig bewaasde eitjes die met donkerbruine tot roodachtige vlekjes zijn getekend. Bij aanschaf is het noodzakelijk ze eerst goed te laten acclimatiseren en ze tevens te laten wennen aan het voedsel wat wij menen ze te moeten verstrekken. Meestal is er aan dergelijke vogeltjes vanaf dat ze gevangen zijn een zeer eenzijdige voeding verstrekt en dat zetten wij vanzelfsprekend niet voort. Om ze zo goed mogelijk onder controle te houden en ook om ze te laten bekomen van de stress die ze mogelijk hebben opgelopen, brengen we ze enige tijd onder in een ruime broedkooi. Als alles goed met ze gaat en ze duidelijk ook enige variatie aan voedsel opnemen, mogen we ze onderbrengen in de gezelschapsvolière of in een kweekvlucht. Meestal echter is het de gezelschapsvolière waarin ze worden gehuisvest en als die volière dan ook nog eens rijkelijk is beplant zullen ze zich daarin weldra thuisvoelen. Toch is het eerst wel even opletten of ze door de zich daarin al thuisvoelende medebewoners goed worden geaccepteerd. Het komt wel eens voor dat anders-

soortige zwart-wit gorsvinken of bijvoorbeeld het Boliviaans bergkardinaaltje, zich agressief tegenover de nieuwe bewoners gedragen, vooral is de kans groot als die vogels toevallig zitten te broeden of jongen hebben. Als basisvoedsel verstrekken we een goed mengsel zaden voor tropische vogels, aangevuld met trosgierst, wat gekiemd zaad, ei-en universeelvoer, enkele meelwormen, pinky's, buffalowormpjes, mierenpoppen en ander levend spul wat in die periode te vangen is. Als de gorsvinken in goede conditie zijn, is de kans zeer wel aanwezig dat ze tot voortplanting komen ...daar gaat het tenslotte om. Overbodig te zeggen dat we de jongen op een leeftijd van 6 tot 7 dagen moeten ringen; ringmaat 2.5 mm.

Man en pop halsband gorsvink

Tekst:
Cees van Berkel
Foto's:
Cees Scholtz/v.Os, v.d.Hoven.

De timalies en timalie-achtigen vormen een grote en sterk gevarieerde groep vogels met wel meer dan 250 soorten. Ze zijn samengevoegd in de onderfamilie Timallinae en die onderfamilie is weer ingedeeld in de familie Muscicapidae. De onderfamilie Timallinae bestaat uit een zestal ondergeslachten, een zestal groepen van soorten die zo veel mogelijk met elkaar overeenkomen. Een van die ondergeslachten is Turdoidine, de spotlijster timalies.

Spotlijster-timalies

Afgeteeld zijn de **Bruine geschubte spotlijstertimalie, *Turdoides jardinei***, welke met 7 rassen voorkomt in Zaire, Angola, Zambia, Oeganda, Tanzania, Kenia, Malawi, Botswana, Zimbabwe, Mozambique, Transvaal en Natal. Ze hebben een lengte van ongeveer 24 cm, en de **Zwartkap spotlijstertimalie, *Turdoides reinward-***

tii, welke met 3 rassen voorkomt in Senegal tot Sierre Leone, Ghana tot Noord-Zaire, Noord-Kameroen en de Centraal-Afrikaanse Republiek. Ook deze soort is ongeveer 24 cm groot. Van het geslacht ***Turdoides*** wordt gezegd dat dat de echte spotlijstertimalies zijn. De meeste komen voor in Afrika en het zijn overwegend bruinachtig tot

Bruine geschubte spotlijstertimalie

Zwartkap spottijsterimalie

grijs gekleurde vogels die relatief weinig tekening in het verenpatroon vertonen en derhalve in hun verschijningsvorm vrij saai vogels zijn. *Turdoides bicolor*, een vogel in zwart-wit uitvoering, maakt hierop een uitzondering. De vogels trekken in kleine maar wel luidruchtige groepjes door de savannen. Luidruchtig dus en vandaar dat deze vogels in het Engels Babblers worden genoemd; kakeelaars, wauwelaars! Het zijn duidelijk lijsterachtigen met hun vrij lange poten en stevig voetwerk. Hun voorkeur gaat uit naar licht beboste gebieden waar ze veelvuldig op de grond verblijven en zich met zekere en krachtige sprongen voortbewegen. Het is op de grond waar ze hun voedsel vinden, voornamelijk bestaande uit insecten in allerlei stadia. In het algemeen is er geen of nauwelijks verschil te zien tussen de mannetjes en de vrouwtjes,

beide zijn in hun uiterlijke verschijningsvorm gelijk.

Ze bouwen een vrij groot nest van halmen, plantewortels en vezels en daaraan wordt zowel door de man als door de pop gewerkt. De nesten bevinden zich in spleten en nissen, in dichte doornige struiken en bomen of in zogenaamd drijf hout in de rivierbeddingen en zijn komvormig. Gemiddeld bestaat een legsel uit 3 eieren die dof blauwgroen van kleur zijn. De oudervogels bebroeden beurtelings de eieren en de broeduur bedraagt ongeveer 14 dagen. Op de vierde levensdag komen bij de jonge vogels de eerste veren door en van dan af worden ze niet meer zo door de ouders warm gehouden. Op de tiende dag gaan de ogen open en als ze 14 tot 15 dagen oud zijn verlaten ze het nest. De jongen worden door beide oudervogels gevoerd en het voedsel

bestaat uit allerlei dierlijk en bij voorkeur levend voedsel. In de volière kan dan het voedsel bestaan uit geknipte meelwormen, kleine krekels, pinky's enz. enz. alsook een goed universeelvoer en wat fruit. Het beste is om dagelijks om de paar uur vers voedsel te geven, kleine porties dus, in plaats van alles in eens.

De vogels zijn zeer nieuwsgierig van aard, houden alles nauwgezet in de gaten. In het algemeen tonen ze zeer veel genegenheid voor elkaar en dat uit zich in regelmatig wederzijdse veerverzorging en het dicht tegen elkaar aanzitten. Zelden of nooit zal het tot 'snavelgevechten' komen. Ze zijn gewoon erg lief en tegenover andere vogelsoorten zeer verdraagzaam. Hun nieuwsgierige aard is ook te vertalen in waakzaamheid. De man treedt bovendien zeer beschermend op ten opzichte van zijn ega en zodra

Spotlijster-timalies

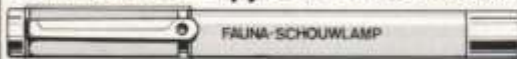
Kapucijner spotlijstertimalie

er onraad is klinkt er een aanhoudend alarmgeroep, dat later ook door de partners wordt overgenomen. De zang die ze voortbrengen klinkt niet indrukwekkend maar is wel aangenaam om te horen. Tenslotte nog iets over de derde afbeelding bij dit artikel. Het betreft de Kapucijner spotlijstertimalie, *Phyl-*

lanthus atripennis, die met 3 rassen voorkomt van Senegal tot Liberia, van Ivoorkust tot Zuid-Nigeria en van Noordoost-Zaire tot West-Oeganda. Hun lengte bedraagt ongeveer 22-23 cm en er is geen uiterlijk verschil tussen man en pop. Aangenomen wordt dat hun levenswijze sterk overeen komt met de voorgaande soorten,

maar er is weinig van bekend. Ze leven in bosrijke gebieden waar ze zich voornamelijk ophouden in de tweede laag. In de systematiek staat deze Babbler op een wat verloren plaats, maar dat zal wellicht te danken zijn aan het feit dat er zo weinig van ze bekend is.

Onmisbare hulpjes voor de kweker

Fauna schouwlamp

NIEUW-NIEUW Nestmateriaal van natuurlijke vezel

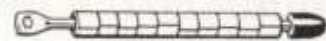

Fauna metaalwaren b.v.
Hoofdstraat 138a - 5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04167-7 41 14

VOGELLIEFHEBBERS KENNEN 't

Celluloid splitringen

in diverse maten en kleuren en ook aluminium ringen.

RING OPEN

Fauna metaalwaren b.v.
Hoofdstraat 138a - 5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04167-7 41 14
Corr.- adres:
Postbus 146 - 5170 AC Kaatsheuvel
VOGELLIEFHEBBERS KENNEN 't

BEKAERT PARKIETENGAAS

Maaswijdte x dikte x hoogte	f
12,7 x 12,7 x 0,65 x 1000 mm	106,-
12,7 x 12,7 x 0,65 x 2000 mm	212,-
12,7 x 12,7 x 1,05 x 1000 mm	187,-
19 x 19 x 1,05 x 1000 mm	129,-
19 x 19 x 1,05 x 1500 mm	181,-
19 x 19 x 1,05 x 2000 mm	277,-
19 x 19 x 1,45 x 1000 mm	198,-

Prijzen per rol van 25 meter vrijblijvend incl. BTW.
Diverse andere gaassoorten leverbaar.
E. Leffering, Terwispeel Fr.,
Tel. 05133-1335, Fax 05133-5053

GEHU KOOIEN

FABRICAGE VAN:
VOGELKOOIEN, PLASTIK-ARTIKELN
ZIEKENKOOIEN, PUNTLASWERK EN
VERZINKEN EN VERCHROOMEN

STOP geen geknoel meer met eigen bouwsets.
Wij leveren u betaalbare kooien,
en voor elke vogel de juiste kool.

De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm. met kunststof beklede plaat.
De voorzijde is met aluminium afgewerkt en de kooien worden als
bouwpakket geleverd.

Vraag documentatie aan bij:
GEHU-KOOIEN
Transportweg 9 - 7442 CT Nijverdal (Industrieterrein 't Lochter)
Telefoon: 05486-16187

Vertegenwoordiger voor België:
Dhr. Naessens
Churchill-laan 57,
8790 Waregem Tel. 056-609922

BIRDCENTER DIRKSLAND

*Detail en groothandel in vogels
en aanverwante artikelen.*

4000 vogels in voorraad.
Zuid Amerikaanse parkieten.
Australische parkieten.

Alle insecten-etende vogels, kanaries en tropen.

Wij kopen ook grote partijen voor handel en particulier.

ledere dag geopend van 9.30 tot 18 uur
zondags gesloten

SPIJKOLK 41-45, DIRKSLAND
Telefoon: 01877-3780 Telefax: 01877-2000

Kweekre Platysteira

Als Nederlandse benaming is bovengenoemde vogel bekend onder de naam, **Leloog vliegenvanger**. Het is zeker meer dan vier jaar geleden, dat ik deze zo typisch gevormde vogel voor het eerst zag bij een bekende importeur in Rotterdam. In diverse boeken vonden wij vrij goede foto afdrucken, veelal met een summiere beschrijving. het was tot dan toe een onbekende vogel en ik voorzag een lastige acclimatisatieperiode en een moeilijk voedselpatroon bij eventuele aanschaf.

Geslachtelijk onderscheid is zeer eenvoudig te zien, omdat de pop een geheel zwarte bef heeft en de man een witte keelstreep. Nadat de koop gesloten was en er een paartje was uitgevangen, kreeg ik een exemplaar kennelijk een nog zeer jonge vogel, cadeau en opgetogen ging ik huiswaarts omdat de prijs ook zeer redelijk en door drie gedeeld eigenlijk erg meeviel. Mijn gedachte was het trio in een vitrine van 110 bij 60 bij 50 cm onderdak te verschaffen en ze later na een week of vier in een volière van 31/2 bij 21/2 mtr te doen waar reeds een stel roodpoot suikervogels en een stel kraalooigjes (*Dacnis lineata*) verbleven. Zo gezegd zo gedaan en met wat plantjes en coniferentakken had het geheel zelfs een mooi aanzicht. Al spoedig merkte ik op dat er van het universeelvoer met zijn geprakte tahoe en geknippede druiven, niet werd gegeten en dat er alleen mierenpoppen, pinkymaden en witte meelwormen werden genuttigd. Na een dag of zes lag het cadeau vogeltje dood, maar het stel deed het verder prima en lieten zo af en toe een luide lok-, of tevredenheidsroep horen. Na zes weken, ze zagen er subliem uit, werd de bovenomschreven volière dus aangevuld met de leloogjes en dat ging prima. Baden

sultaten met peltata

Tekst: Bob van Schie
Foto: Cees Scholtz/v't Hart.

doen zij bijzonder weinig, maar als ik de planten sproeide en verzorgde, schoten zij als raketten door de natte bladeren en onderhielden zo hun zwartwitte verenpakje. Tot vroeg in het jaar 1992 waren zij niet agressief of dominant, maar vanaf toen werd er gejaagd en wel vooral op de roodpootjes welke ik maar gelijk met de kraaloogjes heb uitgevangen. Ik was zeer benieuwd wat deze omslag had te betekenen en of het was wat ik eigenlijk diep in mijn hart hoopte, maar bijna niet voor mogelijk hield. Ondertussen aten zij alleen witte meelwormen uit mijn hand, echter wel door het gaas, maar toch. Hun interesse ging uit naar een forse Yugaplant van $\pm 11/2$ mtr hoog, met een uitgebreide bladering. Notabene op de aarde, werd een miezerig nestje gebouwd, maar later tussen het gebladerte een prachtig nestje gevlochten en zelfs gelijmd. Toen ik dat z.g.n. lijmen voor het eerst zag, was het alsof de man jongen voerde, maar bij nestcontrole waren er niet eens eitjes, dus is het nestje echt gelijmd, want ik zag echt een kleverige massa uit zijn snavel komen. Later werd een derde nestje gemaakt, dicht bij het plafond in een bloempot van een Chlorophytusplant. Na enige tijd zat de pop goed te broeden op dat nestje, maar ik durfde niet te kijken, voor geen goud. Het risico om zo'n unieke broedpoging te verstoren is onvergeeflijk. Geduld is het enige wat je moet opbrengen, al is het nog zo moeilijk. En ja hoor, na 19 dagen lagen er 4 halve eierschaaltjes op de grond, maar van enig gepiep of voeding, was geen sprake. Zeer teleurgesteld bleek mij dat de eitjes niet bezet waren. Dan denk je, zal ik die vogels maar weg doen, die twee vogeltjes die zoveel ruimte van je in beslag nemen. Maar nee, gelukkig heb ik dat niet gedaan en toen bovengenoemde importeur in februari 1993 weer eens op bezoek was bij mij, was hij echt verbaasd dat ik nog steeds die leloogvliegenvangertjes in leven had en rekenden wij uit dat het vijf jaar geleden was dat ik ze bij hem had gekocht. In april van dat jaar was er weer belangstelling voor het z.g.n. gelijmd nestje in de Yugaplant. Er werd flink aan gesleuteld en (weer) gelijmd, uitsluitend door de man. Wat ik echter veelbelovender vond, was dat elke witte meelworm of made welke de man uit mijn hand aannam, gevoerd werd aan de pop. Dagenlang ging dat zo door en eindeloos werd er aan het nestje gewerkt. De pop zat er al wekenlang op, totdat ik teneinde raad tot nestcontrole besloot en een geheel leeg nestje aanschouwde. Bij nader inzien, bleek in het hart van het

erg kleine nestje een Yugablad door te groeien, waardoor de pop als het ware op een scheermesje zat. Ik besloot radikaal in te grijpen en heb het blad verwijderd. De pop, die als het ware half op het nestje stond, nam nu een heel andere houding aan en na enige tijd zag ik iets wat wel op een bovenkantje van een eitje leek, althans een miniem klein bovenste stukje daarvan. De pop kwam bijna niet meer van het nestje af, de man voerde haar onophoudelijk. Na ± 17 dagen zag ik het eitje niet meer, wanneer de pop het nestje verliet om te eten en te drinken. Piepen van eventuele jongen hoorde ik niet, maar de pop keerde wel vele malen per dag de eitjes dacht ik, maar dat was ja.....inderdaad voeren. Wat zij van de man kreeg aange-reikt gaf ze aan de jongen. Een man die zo meewerkt, dacht ik, moet ik niet uitvangen ter eventuele bescherming van de jongen. Hij voerde de jongen echter zelf niet en na acht dagen zag ik zowaar een piepklein kopje onder de pop vandaan komen wanneer zij al zittende het jong voerde. Bedelgeluidjes heb ik nooit gehoord, ook niet toen ik al na 14 dagen voor het eerst zag dat de man op het nestje stond en ook voerde. De pop keek belangstellend toe. Wat een vreemde gewaarwording en wat was ik bang dat het mis zou gaan, denkende aan mijn Sunbirds in zo'n situatie. De man was fel, maar tevens zo zorgzaam voor zijn territorium dat hij wel tweemaal een nestje verstoorde van de aangrenzende Splendid nektarvogels en mij dat minimaal tweemaal een jonge Sunbird kostte. Het zij helaas zo, maar omdat ik reeds twee succesvolle jaren achtereen met de Splendids heb gebroed, is de pech, hoe jammer ook, wel te dragen, temeer omdat na 19 dagen vol spanning en zorg, twee mooie forse leloogjes het nest verlieten. Pas vanaf die dag lieten zij hun bedelgeluidjes horen, en zelfs na ruim vijf maanden nog, hoewel allang zelfstandig volop werden gevoerd door man en pop. Ik vind dit zeer bijzonder maar ben heel blij met zo'n geslaagd broedresultaat. Heerlijk om zo'n hobby te hebben en dit te mogen beleven. Ik hoop U later nog meer te kunnen berichten over mijn Platysteira peltata's.

Over Lories

Kweekprogramma's voor tropische vogels met de nadruk op papegaaiaachtigen en in het bijzonder de lori's.

Door: **Jos Hubers Redacteur Lori Journaal Internationaal**

Zoals we allemaal weten behoren vele vogelsoorten tot de bedreigde diersoorten of zullen in de toekomst daartoe gaan behoren. Er zijn verschillende oorzaken te noemen o.a. overmatige vangst en biotoopverstoring.

Om de rijkdom aan soorten (biodiversiteit) te kunnen waarborgen, is het van groot belang dat ook met vogels in avicultuur (gevangenschap) zo goed mogelijk wordt gekweekt. Een belangrijk punt hierbij is raszuiverheid, dus de pure natuurvorm. Met andere woorden geen bewuste kruisingen kweken, en mutaties die kunnen ontstaan onder controle houden. Het laatste punt zal met enkele voorbeelden nader worden toegelicht. Iedereen kent de kanarie. Toch zijn er maar zeer weinig liefhebbers die de echte wilde stamvorm kunnen beschrijven. Deze richting zijn we ook opgegaan met de gedomesticeerde post- en sierduiven en de grasparkiet. De laatstgenoemde is van oorsprong een slanke groene vogel van zo'n 18 cm, die een leeftijd van meer dan 15 jaren kan bereiken. Het zijn nu echter pure wedstrijdvogels geworden, waar niets op tegen is, maar wat wel een verlies kan opleveren wat betreft het natuurlijke fenotype (natuurvorm). In de agapornidenwereld is men er misschien nog op tijd achter gekomen. Daar wordt momenteel door een klein aantal kwekers gestreefd naar bijv. zuivere wildvorm personata's. Mutaties van deze laatste soort zijn en worden misbruikt om ze met verwante soorten te kruisen, vaak voor geldelijk gewin. Ook bij andere parkietensoorten zijn ontelbare mutaties bekend. Mutaties en bestaarderling is ook een bekend fenomeen bij allerlei andere vogelsoorten (bijv. Europese cultuurvogels). Het is dus van het grootste belang dat er naast al die kleuren, een goed bestand van de oorspronkelijke vorm wordt opgebouwd. Alleen op die manier kunnen we onze hobby verantwoord beleven en doorgeven aan de volgende generatie.

Door middel van kweekprogramma's met behulp van studbooks (stamboeken) is in de U.S.A. een eerste aanzet gegeven met betrekking tot Amazones en Lori's. Men is in eerste instantie in Amerika op nationaal niveau begonnen, later ook internationaal. In

Groot-Brittannië wordt momenteel gewerkt met studbooks voor de Amazone en Lori's. Internationaal is men ook bezig met een kweekprogramma voor de bedreigde Balispreeuw. Verder zijn er ontwikkelingen gaande bij de Speciaalclub voor liefhebbers van Insekten- en Vruchtenetende vogels. Hier is een begin gemaakt met studbook's voor beo's en shamalijsters. Het (te) grote aanbod van soorten uit die doelgroep zorgt voor een probleem. Daardoor zullen een groot aantal soorten in avicultuur verdwijnen. Men zal, hoe moeilijk het ook is, een keuze moeten maken voor de meeste bedreigde soorten.

Ik wil nog wat dieper in gaan op het kweekprogramma voor lori's. Een eerste vereiste om een kweekprogramma te laten slagen is dat zoveel mogelijk liefhebbers met elkaar samenwerken. Dit vraagt een goede organisatiestructuur. De eerste aanzet werd hiertoe gegeven door de I.L.S., International Loriinae Society, opgericht in de U.S.A. Vele liefhebbers zijn hierbij betrokken. Ze houden zogenaamde studbooks van één of meerdere soorten bij.

In samenwerking met de I.L.S. en de Belgische vereniging voor Lori's en Loriculus werd in Schaffen-Diest (België, 1992) een bijeenkomst georganiseerd. Kwekers uit diverse landen waren aanwezig. Er werd onder andere ingegaan op de status van de vogels, zowel in de vrije natuur als in avicultuur. Om het geheel te coördineren werden onder leiding van het I.L.S. liefhebbers benoemd om dit op te gaan zetten. Voor Nederland werd de Hr.L.Evers als coördinator voor de I.L.S. genoteerd.

Helaas blijkt het in de praktijk allemaal niet zo gladjes te lopen als wel werd verondersteld. De I.L.S. is momenteel door onderlinge strubbelingen verdeeld geraakt. Sinds een half jaar is er een tweede organisatie bijgekomen, n.l. de American Loriinae Society. Dit komt uiteraard niet ten goede aan de vogels. Tot op heden kan men dan ook zeggen dat in Europa alleen Groot-Brittannië een goed werkend programma heeft.

In 1992 is in Nederland het Lori Journaal Internationaal van start gegaan. Om zoveel mogelijk mensen te bereiken wordt het in het Duits, Engels en Nederlands gepubliceerd. Het verschijnt 1x per kwartaal en wordt in

kleur uitgevoerd. In verband met de studbooks zal er geprobeerd worden om de draad op te nemen van de I.L.S. In 1993 is een eerste begin gemaakt met het coördineren. Van 50 liefhebbers zijn de bestanden binnengekomen. Deze hadden in totaal ruim 1000 lori's en 200 hangparkieten in hun bezit. Het voorbeeld volgend van landen met ervaring, kunnen daarna liefhebbers zich aanmelden om een studbook van één of meerdere soorten bij te houden. Deze persoon houdt dan het bestand van een soort bij en draagt er zorg voor dat koppels compleet gemaakt worden of dat er nieuwe bloedlijnen kunnen worden ingebracht. Een zekere geheimhouding zal in acht genomen moeten worden. In een veel later stadium gaan we proberen dit op internationaal niveau uit te werken. Dit jaar wordt er een definitieve beslissing genomen, op welke wijze alles zal worden ingezet, zodat het soepel kan gaan draaien. Er zal o.a. contact worden gezocht met alle vogelbladen, om op die manier zoveel mogelijk mensen er bij te betrekken. Het zal natuurlijk even wat tijd kosten.

Iedereen die daadwerkelijk mee wil werken wordt dan ook gevraagd om te komen op een nog nader te bepalen datum. Deze zal middels het Lori Journaal bekend gemaakt worden. Men kan eventueel contact met mij hierover op nemen. Dat het hard nodig is blijkt wel uit het feit dat, om maar even een voorbeeld te noemen, een eerder algemene ondersoort als de Mitchell lori zowel in avicultuur als in de vrije natuur bijna geheel is verdwenen.

Op het ogenblik wordt er op deze manier al door vele dierentuinen samengewerkt. Ook particuliere kwekers moeten in staat zijn om met elkaar te werken. Vooral voor vele papegaaiaachtigen wordt het tijd voor kweekprogramma's. Wanneer liefhebbers of organisaties geïnteresseerd zijn in kweekprogramma's voor bepaalde groepen vogels, kan men bij mij terecht voor informatie.

Voor nadere informatie over de kweekprogramma's voor lori's of het Lori Journaal kunt U mij of de Hr.L.Evers bellen. Jos Hubers Tel: 08811-65037. Fax: 08811-62900. L.Evers. Tel.: 045-218285.

usel

De

Charmosyna pulchella. Zwartstuit honinglori komt in 3 rassen voor in de bergen van Nieuw Guinea, op hoogten van 1000 tot 2000 meter. Deze schitterende lori, is slechts 18 cm groot en wordt maar zelden ingevoerd. Tussen de geslachten is er een uiterlijk verschil, de onderrug en stuit zijn bij de pop geelgroen en bij de man rood. Moeilijke vogel om te houden. Ze geven sterk de voorkeur aan een meer dan normaal vloeibaar voedsel, boven de gebruikelijke loribrei. Ook wordt honingdrank met graagte opgenomen. Een legsel bestaat uit 2 witte eieren die gedurende 25 dagen bebroed worden. Als de jongen 8 weken oud zijn vliegen ze uit.

Foto: Cyriel Laubscher.

osel

De